

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł.

Cena egzemplarza 2 zł. 75 gr.

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn.”

Sprzedaż numerów pojedynczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Intendentura)
Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedynczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr. 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr. 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł., 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

III. PISMA OKÓLNE.

Poz. 146 — Pismo z dnia 16 sierpnia 1938 roku o oddłużeniu funkcjonariuszów państwowych. Zaliczki na uposażenie (GB. 11-20-14)	Str.	396
147 — Pismo z dnia 19 sierpnia 1938 roku w sprawie ekstradycji (AP. 136/12).	„	396
148 — Pismo z dnia 23 sierpnia 1938 roku o wywieszaniu w pokojach starostwa map powiatu (GL. 33-3)	„	398
149 — Pismo z dnia 23 sierpnia 1938 roku w sprawie zezwoleń na zwiedzanie przez wycieczki polskie zagranicznych zakładów publicznych (GL. 77-83)	„	398
150 — Pismo z dnia 23 sierpnia 1938 roku o organizacji służby aprowizacyjnej (GL. 43-1/11/5)	„	398
151 — Pismo z dnia 23 sierpnia 1938 roku o wykonaniu ustawy o zmianie granic województw (AA. 2a. 3)	„	399
152 — Pismo z dnia 24 sierpnia 1938 roku w sprawie przemiatu zboża na cele obrotu gospodarczego — przydział kart kontroli, parafowanie ksiąg kontrolnych (SS. 55-178/1).	„	399
153 — Pismo z dnia 24 sierpnia 1938 roku o uwierzytelnianiu świadectw o czasie nauki, przebytym przez terminatora (SS. 55/158/2)	„	399
154 — Pismo z dnia 24 sierpnia 1938 roku w sprawie bezpieczeństwa i porządku ruchu lotniczego na lotniskach oraz nad lotniskami i osiedlami (AP. 65/12)	„	400
155 — Pismo z dnia 24 sierpnia 1938 roku w sprawie wykazu kar administracyjnych (AP. 109/1/23)	„	401
156 — Decyzja z dnia 25 sierpnia 1938 roku o chorągwi Ukraińskiego Gimnastyczno-Sportowego Towarzystwa p. n. „Wielki Łuh” we Lwowie (AP. 3/26)	„	401
157 — Decyzja z dnia 25 sierpnia 1938 roku o odznace i mundurach Służby Młodych i Związku Młodej Polski Obozu Zjednoczenia Narodowego (AP. 3/256)	„	401
158 — Pismo z dnia 29 sierpnia 1938 roku. „Tydzień L. O. P. P.”—dekoracja gmachów flagami (AP. 2-16)	„	401

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr Nr 59 — 62.

Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 roku o poprawie finansów związków samorządu terytorialnego i o zmianie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych	„	402
Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 roku o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych	„	405
Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 roku o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o regulowaniu gospodarki cukrowej i bureczanej	„	405
Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 roku o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem	„	406

Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 lipca 1938 roku w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o zasadach obliczania tych składek, wydane w zakresie §§ 2, 3, 5, 11 i 13 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych	Str.	407
Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 lipca 1938 roku o czasowym obniżeniu składek, uiszczanych przez pracodawców rolnych za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych	"	411
Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku.	"	412
Ustawa z dnia 8 sierpnia 1938 roku o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym	"	412
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 roku o przemiale pszenicy i żyta	"	416
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 roku o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów.	"	416
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o regulowaniu cen detalicznych nafty i węgla	"	417
Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o ujawnianiu cen przedmiotów powszedniego użytku, o sporządzaniu, posiadaniu w obrocie hurtowym i półhurtowym faktur oraz o przedstawianiu faktur na żądanie władz	"	417
Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 roku wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 roku o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych	"	419

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 186 — 194.

Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 sierpnia 1938 roku wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie organizacji Komisji do opinowania o użyciu środków finansowych, gromadzonych z tytułu poboru opłat od maki żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy pszennej i jęczmiennej	"	443
Regulamin Komisji do opiniowania o użyciu środków finansowych, gromadzonych z tytułu poboru opłat od maki żytniej, pszennej i jęczmiennej, wydany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w dniu 20 sierpnia 1938 roku	"	444

D. KOMUNIKATY.

A.

147.

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

146.

PISMO OKÓLNE

z dnia 16 sierpnia 1938 r.

**o oddłużeniu funkcjonariuszów państwowych.
Zaliczki na uposażenie.**

(Nr GB. 11-20-14).

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na
m. st. Warszawę.*

W ślad i w uzupełnieniu zarządzenia z dnia 11 października 1937 r. Nr GB. 11/20-6 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 28, poz. 211 z 1937 r.) Ministerstwo zarządza zakończenie akcji oddłużeniowej do dnia 15 września r. b.

Odnośne sprawozdanie, obejmujące dane cyfrowe według powołanego na wstępie zarządzenia należy nadesłać Ministerstwu w nieprzekraczalnym terminie 20 września r. b.

Za DYREKTORA GABINETU
(—) *Robaczewski*
NACZELNIK WYDZIAŁU

Otrzymują:

- 1) Komenda Główna Policji Państwowej,
- 2) Korpus Ochrony Pogranicza,
- 3) Główny Urząd Statystyczny,
- 4) Państwowe Zakłady Wodociągowe na Górnym Śląsku.

PISMO OKÓLNE

z dnia 19 sierpnia 1938 r.

w sprawie ekstradycji.

(Nr AP. 136/12).

Do

*P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na
m. st. Warszawę.*

Nawiązując do okólnika Nr 5 z dnia 31 stycznia 1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 5, poz. 25) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że w drodze porozumienia pomiędzy polskim i czechosłowackim Ministerstwem Sprawiedliwości ustalony został jednolity wzór dokumentów przewozu osób ulegających ekstradycji. Odnośne wzory podaje zał. Nr 1 i Nr 2.

Ministerstwo prosi o pouczenie organów bezpieczeństwa, że odbierając na granicy osobę, wydawaną Polsce przez Czechosłowację w trybie postępowania ekstradycyjnego, powinny otrzymywać od władz czechosłowackich równocześnie odpowiedni dokument przewozu (zał. Nr 2), który należy następnie oddać polskim władzom więziennym, do których się więźnia odstawia. Podobnie, w przypadku odwrotnym, t. j. gdy następuje wydanie przez Polskę Czechosłowacji osoby w trybie postępowania ekstradycyjnego, organa które odbierają więźnia z wię-

zienia (polskiego), powinny otrzymać od władzy więziennej równocześnie właściwy dokument przewozu (zał. Nr 1).

Dokument ten powinien być następnie wydany władzom czechosłowackim na granicy równocześnie z osobą ekstradenta.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

Zał. Nr 1
do pisma ok. AP 136/12

DOKUMENT

przewozu osób, ulegających wydaniu z Polski do Czechosłowacji.

VYKAZ

o dopravě osob vydávaných z Polska do Československa.

Sąd ..... w .....
Soud ..... v .....
Nr sprawy ..... dnia .....
č. j. .... ze dne .....

z okarżenia .....
v trestni věci .....

o ..... z art. ....
pro ..... podle §§ .....

Dotyczy: .....

Týká se: .....
..... obywatela .....
..... státního občana .....

urodzonego w .....
narozeného v .....

Prošba Ministerstva Spravedlnosti w Pradze

Žádost ministerstva spravedlnosti w Praze

z dnia ..... Nr .....
ze dne ..... č. j. ....

o .....
pro .....

Decyzja, zezwalająca na wydanie Ministerstwa Sprawiedliwości w Warszawie

Wydání povoleno rozhodnutím ministerstva spravedlnosti v Varšavě

z dnia ..... Nr .....
ze dne ..... č. j. ....

Więzień jest ścigany przez Sąd w .....

Vezeň je stíhan soudem v .....

i ma być dostawiony do Sądu w .....

má být dopraven k soudu v .....

celem przeprowadzenia postępowania karnego — (odbycia kary)

k trestnimu stíhání — (k výkonu trestu)

Przekazanie więźnia przez władze polskie i odebranie go przez władze czechosłowackie nastąpi w .....

Vezeň bude odevdán polskými orgány a převzat orgány československými v .....

Pieczęć Sądu ..... Podpis sędziego: .....

Pečet soudu ..... Podpis soudce: .....

Zał. Nr 2.

do pisma ok. Nr AP. 136/12

VYKAZ

o dopravě osob vydávaných z Československa do Polska.

DOKUMENT

przewozu osób, ulegających wydaniu z Czechosłowacji do Polski.

Soud ..... v .....
Sąd ..... w .....

č. j. .... ze dne .....
Nr sprawy ..... z dnia .....

z trestni věci .....
z oskarżenia .....

pro ..... podle §§ .....
o ..... z art. ....

Týká se .....
Dotyczy .....

..... státního občana .....
..... obywatela .....

narozeného v .....
urodzonego w .....

Žádost Ministerstva Spravedlnosti ve Varšavě
Prošba Ministerstva Sprawiedliwości w Warszawie

ze dne ..... č. j. ....
z dnia ..... Nr .....

pro .....
o .....

Vydání povoleno rozhodnutím ministerstva spravedlnosti
Decyzja, zezwalająca na wydanie Ministerstwa Sprawiedliwości w Pradze ze dne ..... č. j. ....
dliwosci w Pradze z dnia ..... Nr .....

Vězeň je stíhan soudem v .....
Więzień jest ścigany przez Sąd w .....

má být dopraven k soudu v .....
i ma być dostawiony do Sądu w .....

k trestnimu stíhání — (k výkonu trestu)
celem przeprowadzenia postępowania karnego — (odbycia kary)

Vezeň bude odevdán československými orgány a pře-
Przekazanie więźnia przez władze czechosłowackie i ode-
vzat orgány polskými v .....
branie go przez władze polskie nastąpi w .....

Pěcet soudu: ..... Podpis soudce: .....
Pieczęć sądu: ..... Podpis sędziego: .....

148.

PISMO OKÓLNE

z dnia 23 sierpnia 1938 r.

o wywieszeniu w pokojach starostwa map powiatu.

(Nr GL. 33-3)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Podczas inspekcji Pana Premiera przeprowadzonej na terenie poszczególnych województw zauważono, że starostwa nie posiadają w dostatecznej ilości map powiatu z wyraźnym podziałem na gminy.

W związku z tym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządza, co następuje:

W każdym pokoju starostwa należy umieścić na widocznym miejscu mapę powiatu z wyraźnym — określonym kolorami — podziałem na gminy.

Tego rodzaju mapy dadzą się wykonać sposobem gospodarczym przy minimalnych kosztach.

Za DYREKTORA GABINETU

(—) *Dr Drażek-Drawicz*
NACZELNIK WYDZIAŁU

149.

PISMO OKÓLNE

z dnia 23 sierpnia 1938 r.

w sprawie zezwołań na zwiedzanie przez wycieczki polskie zagranicznych zakładów publicznych.

(Nr GL. 77 83).

Do

P. P. Dyrektorów (Gabinetu, Departamentów i Biur), Naczelników Wydziałów w Zarz. Centr. Min. Spraw Wewn., Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza

oraz

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych, Dyrektora Państwowych Zakładów Wodociągowych w Katowicach.

Zdarza się niejednokrotnie, że wycieczki o charakterze naukowym lub zawodowym w czasie pobytu za granicą objawiają chęć zwiedzania zakładów, które zwiedzać można jedynie na podstawie specjalnego zezwolenia, wydanego u odpowiednich władz przez placówkę dyplomatyczną R. P. Wyjednanie takiego zezwolenia wymaga zazwyczaj upływu co najmniej kilku tygodni.

W związku z powyższym Prezydium Rady Ministrów pismem z dnia 4 lipca 1938 r. Nr 43-2/29 na wniosek Ministerstwa Spraw Zagranicznych z dnia 22 czerwca 1938 r. Nr B. Pers. 184/185 zakomunikowało do stosowania, iż wszelkie wycieczki, które pragnęłyby w czasie pobytu zagranicą zwiedzać zakłady lub instytucje publiczne, winny we własnym interesie już zawnieszać starać się o potrzebne zezwolenie

za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

150.

PISMO OKÓLNE

z dnia 23 sierpnia 1938 r.

o organizacji służby aprowizacyjnej.

(Nr. GL. 43-1/11/5).

Do

P. P. Dyrektorów (Gabinetu, Departamentów, Biur) i Naczelników Wydziałów.

W załączeniu podaję do wiadomości zarządzenie Pana Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 16 sierpnia 1938 r. Nr. B. P. I-1/9 w sprawie organizacji służby aprowizacyjnej z tym, że odpowiednie zmiany w statucie organizacyjnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przeprowadzone zostaną po wydaniu zapowiedzianego nowego statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych.

(—) *Nakonecznikow-Klukowski*
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują do wiadomości:

*P. P.: Komendant Główny Policji Państwowej, Dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódca Korpusu Ochrony Pogranicza.*MINISTER ROLNICTWA
I REFORM ROLNYCH

Nr. B. P. I-1/9.

Warszawa,

dn. 16 sierpnia 1938 r.

Sprawa: **organizacja**
służby aprowizacyjnej.

Zawiadamiam, że w związku z dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 lutego 1938 r. o poruczeniu spraw aprowizacyjnych Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 89) oraz ustawą z dnia 14 lipca 1938 o dodatkowych kredytach na rok 1938/39 (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 421) istniejące w Zarządzie Centralnym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Biuro Aproprowizacyjne weszło do czasu wydania nowego statutu organizacyjnego Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych w skład Zarządu Centralnego wspomnianego ostatnio Ministerstwa w dotychczasowym stanie organizacyjnym.

(—) *Jul. Poniatowski*
MINISTER

Otrzymują:

P. P. Podsekretarze Stanu, Dyrektorzy Departamentów, Biur, Gabinetu Ministra, Główni Inspektorzy, Naczelnicy Wydziałów.

Powyższe podaję do wiadomości i jednocześnie wyjaśniam, że dotychczasowa organizacja podległej mi służby aprowizacyjnej we władzach administracji ogólnej pozostaje do czasu wydania dalszych zarządzeń bez zmian.

(—) *Jul. Poniatowski*
MINISTER

Otrzymują:

wszyscy P. P. Wojewodowie i Komisarz Rządu na m. st. Warszawę.

151.

PISMO OKÓLNE

z dnia 23 sierpnia 1938 r.

o wykonaniu ustawy o zmianie granic województw.

(Nr RA. 2 a 3)

Do

P. P. Wojewodów: łódzkiego, warszawskiego, kieleckiego, lubelskiego i białostockiego.

W ślad za pismem z dnia 16 lipca b. r. Nr GL. 26-8/6, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o przepracowanie między innymi również kwestii takiego nastawienia prac w referatach wywłaszczeniowych, aby na skutek zmian właściwości Wojewodów w stosunku do niektórych obszarów — sprawy te nie ucierpiały. W szczególności chodzi o to, aby załatwienie ich nie uległo niepotrzebnej zwłoce, a równocześnie, aby w imię ekonomii pracy, nie obarczać w granicach możliwości tymi sprawami nowych władz, starając się natomiast zakończyć je we władzach wojewódzkich dotychczas kompetentnych.

(—) Michałowski

DYREKTOR DEPARTAMENTU

152.

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 sierpnia 1938 r.

w sprawie przemiału zboża na cele obrotu gospodarczego — przydział kart kontroli, parafowanie ksiąg kontrolnych

(Nr SS. 55-178/1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów Miast.

W przepisach § 37 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 r. wydanego w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 61, poz. 477) przewidziano, iż zarządom gmin karty kontroli zostają przydzielane bezpłatnie przez odnośne starostwa.

W związku z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że wspomniane karty kontroli otrzymują starostwa bezpośrednio z Urzędów Skarbowych (Kas Skarbowych), do tych zatem władz skarbowych należy bezzwłocznie zwrócić się o wydanie niezbędnej ilości kart kontroli.

Do obowiązków ustawowych zarządów gmin, zgodnie z treścią § 56 pkt. 1, 2, 3 należy również parafowanie ksiąg kontrolnych t. j. obrachunkowych i magazynowych (vide wzór Nr 11 i 12 załącznika do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 r., poz. 477), z tytułu tych czynności zarządy gmin mogą pobierać opłaty administracyjne, stosując tryb postępowania przewidziany w przepisach art. 27 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowo-

wym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 454).

Ponieważ opłaty za parafowanie ksiąg tylko w nielicznych przypadkach były dotychczas przewidywane w statutach o opłatach za czynności i poświadczenia urzędowe organów samorządowych (opłaty administracyjne), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę na konieczność wprowadzenia odpowiednich zmian i poprawek przez uzupełnienie przepisów statutów w drodze podjęcia przez organa stanowiące, a więc rady gminne i rady miejskie stosownych uchwał.

Wysokość stawki opłat za oparowanie jednej księgi nie powinna w zasadzie przekraczać sumy zł 3 (trzy złote).

Z tytułu czynności kontrolnych, przewidzianych w przepisach § 50 pkt 1 ust. (2) zarządy gmin otrzymywać będą wynagrodzenie, wysokość którego ustalona zostanie oddzielnym zarządzeniem.

Za DYREKTORA DEPARTAMENTU

(—) Hebrowski

NACZELNIK WYDZIAŁU

153.

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 sierpnia 1938 r.

o uwierzytelnianiu świadectw o czasie nauki, przebytym przez terminatora.

(Nr SS 55/158/2)

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Niektóre organizacje rzemieślnicze uskarżają się, że zachodzą przypadki, iż zarządy gminne mylnie interpretują przepis, zawarty w art. 124 ust. (3) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40 poz. 350).

Przepis powyższy — jak wiadomo, nakłada na gminę obowiązek bezpłatnego uwierzytelniania świadectw, stwierdzających przebyty przez uczniów przemysłowych czas nauki u pryncypałów, nie należących do korporacji przemysłowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu wyjaśnia, że w przepisie powyższym mowa jest o uwierzytelnianiu treści świadectwa, nie zaś podpisu pryncypała, wystawiającego świadectwo, jak mylnie sądzą niektóre zarządy gminne.

Wobec tego, że uczniowie przemysłowi bez przedstawienia uwierzytelnionego w powyższy sposób świadectwa (jeżeli pryncypał nie należy do cechu) nie mogą być dopuszczeni do egzaminu na czeladnika, to jasnym jest, że odmowa uwierzytelnienia świadectw w sposób wymagany przez prawo naraża uczniów przemysłowych na niepowetowane straty. Stan taki sprzeciwia się intencjom ustawodawcy.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o zwrócenie uwagi na powyższe zarządom gminnym na terenie województwa.

Przy sposobności Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca również uwagę, że w myśl art. 116 powołanego wyżej prawa przemysłowego, umowy pisemne, ustalające warunki nauki uczniów przemysłowych na żądanie zarządów gminnych powinny im być przedstawiane do przejrzenia.

Za DYREKTORA DEPARTAMENTU

(—) *Hebrowski*
NACZELNIK WYDZIAŁU

154.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 24 sierpnia 1938 r.

w sprawie bezpieczeństwa i porządku ruchu lotniczego na lotniskach oraz nad lotniskami i osiedłami

(Nr AP 65/12).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Wskutek zbiorowych skarg na zbyt niskie loty samolotów nad lotniskami i osiedłami Ministerstwo Komunikacji w uzupełnieniu swego okólnika z dnia 9 lipca 1935 r. w sprawie dokonywania lotów normalnych i akrobatycznych nad osiedłami (Dz. Urz. Min. Kom. Nr 32, poz. 176) ustaliło dla przypadków nieuniknionej konieczności przelotu nad osiedłami następujące wytyczne:

1. Loty nad miastami (osiedłami) bez lądowania powinny odbywać się na takiej wysokości, by w przypadku zatrzymania się silnika lądowanie przymusowe stłku powietrznego mogło się odbyć bezpiecznie poza obrębem osiedla lub zabudowań, a mianowicie przy dobrej widoczności loty takie powinny odbywać się:

a) na wysokości nie mniejszej od 200 metrów nad znacznymi skupieniami ludzi poza obrębem osiedli,

b) na wysokości nie mniejszej od 500 metrów nad miastami lub osiedłami o liczbie mieszkańców do 10.000 osób; do tej kategorii zalicza się również osobno położone zakłady przemysłowe,

c) na wysokości nie mniejszej od 1.000 metrów nad miastami od 10.000 mieszkańców do 100.000,

d) na wysokości co najmniej 1.500 metrów nad miastami ponad 100.000 mieszkańców.

2. Wzbroniony jest przelot nad mostami i konstrukcjami podobnymi, jak również przelot pod antenami i liniami wysokiego napięcia albo też przelot bezpośredni nad nimi lub nad zabudowaniami stacyj radioelektrycznych.

3. W czasie złej widoczności obowiązują przepisy specjalne, normujące dokonywanie lotów w trudnych warunkach atmosferycznych (przedruk Dz. Urz. M. K. 1938 r. Nr 35 część C), przy czym w razie niskiego pułapu chmur i lotu pod chmurami należy omijać leżące na szlaku lotu miasta, osiedla i zabudowania, a w razie nieuniknionej konieczności przelotu nad nimi należy czynić to na możliwie największej osiągalnej w zależności od panującego zachmurzenia wysokości, zachowując jednakże wszelkie możliwe środki ostrożności.

4. Zniżanie się i podchodzenie do lotnisk

położonych przy miastach i osiedlach w razie lądowania powinno się odbywać w warunkach normalnych lotu od tych stron lotniska, które nie są zabudowane lub które są najmniej zabudowane. Jeżeli włączenie się do ogólnego ruchu nad lotniskiem i przejście do lądowania wymaga przelotu nad miastem lub osiedlem, należy to czynić jak najbliżej obwodu lotniska, starając się przy tym nie zbliżać się do zabudowań okalających lotnisko więcej niż 50 m w każdym kierunku. Należy również unikać, o ile możliwości, zakłócenia spokoju mieszkańców warkotem silnika, a jeżeli to jest dopuszczalne ze względu na bezpieczeństwo lotu, starać się przy podchodzeniu do zabudowań jak najprędzej zredukować obroty silnika do minimum.

5. Przy odlocie z lotniska w stronę zabudowań miasta (osiedla) po nabraniu szybkości, umożliwiającej wykonanie skrętu, należy jak najprędzej wykonać ten skręt w kierunku nakazanym przez przepisy i lecąc dalej możliwie najbliżej obwodu lotniska, starać się jak najprędzej wydostać poza obręb zabudowań, uważając przy tym by zachować należyłą odległość od zabudowań, nie mniejszą od 50 metrów. W tym przypadku mogą być czynione odchylenia od przepisu, zezwalającego na dokonanie pierwszego skrętu po odlocie z lotniska dopiero na wysokości 200 m, jednak w żadnym wypadku nie niżej od 100 m, ponieważ grozi to mniejszym niebezpieczeństwem niż dokonywanie lotu w linii prostej na miasto, aż do czasu osiągnięcia 200 m wysokości, co z reguły następuje w okolicy centrum dużych miast i w razie zatrzymania się silnika lub jego defektu naraża samolot i jego załogę na niebezpieczeństwo lądowania w obrębie miasta, konsekwencje czego mogą być bardzo groźne zarówno dla załogi samolotu jak i osób trzecich i ich mienia. Niezależnie od powyższego należy mieć również na uwadze spokój mieszkańców miasta (osiedla) i dążyć do tego ze wszelkim by nie zakłócać tego spokoju bez uzasadnionej potrzeby, szczególnie we wczesnych godzinach rannych.

6. Na lotniskach położonych przy miastach (osiedlach) w czasie lotów w dni w które kierunki wiatru na lotnisku wymagają odlotu w stronę zabudowań miejskich lub podchodzenia do lądowania od tej strony, miejsce startów i lądowań powinno być wyznaczane po stronie przeciwnej lotniska, możliwie najbliżej jego granicy, jak tylko na to zezwalają wymagania bezpieczeństwa lotniczego. Poza tym w dni takie należy każdorazowo odpowiednio pouczyć personel latający o konieczności przestrzegania niniejszego okólnika oraz unikać w zasadzie wypuszczania do lotu pilotów słabszych lub takich, którzy nie ukończyli jeszcze szkolenia wstępnego. Unikać również należy w takie dni rozpoczynania lotów w zbyt wczesnych godzinach rannych. Trasy krążenia nad lotniskiem dla lotów szkolnych i doskonalących powinny być tak wyznaczone, by przebiegały nad zabudowaniami (osiedłami) na dystansie możliwie najkrótszym, niezbędnym dla zachowania warunków bezpieczeństwa lotniczego. Poza tym trasy te powinny przebiegać nad przyległy-

mi do miasta miejscowościami niezabudowanymi lub rzadko zabudowanymi.

W związku z powyższym Ministerstwo Spraw Wewnętrznych niezależnie od wytycznych okólnika Nr 5 z dnia 1 lutego 1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 4, poz. 15) zarządza by powiatowe władze administracji ogólnej po otrzymaniu meldunków o zbyt niskich lotach nad osiedlami, odpisy tych meldunków bezzwłocznie jeszcze przed wydaniem orzeczeń (nakazów) przesyłały bezpośrednio Ministerstwu Komunikacji (Departament Lotnictwa Cywilnego—Warszawa, ul. Chałubińskiego 4).

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

155.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 24 sierpnia 1938 r.

w sprawie wykazu kar administracyjnych.

(Nr AP. 109/1/23).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że rubryki wykazu kar administracyjnych uległy zmianom, podanym w piśmie okólnym z dnia 4 listopada 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 30 z 1937 r. poz. 230).

Jednocześnie Ministerstwo zauważa, że w nadesłanych na podstawie instrukcji omawianych wykazach statystycznych w roku ubiegłym, stwierdzono pewne niedokładności w zestawieniach cyfrowych, wskutek czego powstałe różnice utrudniały Ministerstwu sporządzenie dokładnych zestawień dla całego Państwa.

W związku z powyższym Ministerstwo prosi o dokładne sprawdzanie wszystkich rubryk przed wysłaniem wykazów, jak również o dostrzymywanie podanego w instrukcji terminu.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

156.

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam Ukraińskiemu Gimnastyczno-Sportowemu Towarzystwu p. n. „Wielki Łuh” we Lwowie pozwolenia na ustanowienie i używanie chorągwi według załączonego wzoru *) w kształcie prostokąta barwy amarantowej z obramowaniem niebiesko żółtym, wyobrażającym po jednej stronie kozaka z napisem: „Dobro witaliny najwyższy zakon”, po drugiej — tarczę podzieloną na 3 pola: herb Kijowa (anioł), herb Lwowa (lew) i odznakę organizacyjną.

Chorągiew może być używana przy zbiorowych wystąpieniach Zarządu Głównego i jego członków.

(Warszawa, dnia 25 sierpnia 1938 r. Nr AP. 3—26).

ZA MINISTRA

(—) Nakonecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

157.

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) udzielam w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych Służbie Młodych i Związkowi Młodej Polski Obozu Zjednoczenia Narodowego (Warszawa, ul. Al. Ujazdowskie 20) pozwolenia na ustanowienie i używanie odznak i mundurów według załączonych wzorów *).

Odnaka może być używana:

a) na szyldach, papierach i legitymacjach;
b) na pieczęciach z nazwą stowarzyszenia w otoku;

c) jako odznaka członkowska do noszenia na ubraniu.

Pieczęcie z odznaką mogą być używane zgodnie ze statutem.

Za odznaki członkowskie Zarząd pobierać może od członków jednolitą opłatę tytułem zwrotu kosztów, nie więcej jednak niż 40 gr.

Wydawanie odznaki stowarzyszenia osobom nie będącym jego członkami jest zakazane.

(Warszawa, dnia 25 sierpnia 1938 r. Nr AP. 3-256).

ZA MINISTRA

(—) Nakonecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

158.

P I S M O O K Ó Ł N E

z dnia 29 sierpnia 1938 r.

„Tydzień LOPP” — dekoracja gmachów flagami.
(Nr AP. 2-16)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

W związku z mającym odbyć się w dniach od 24 września do 1 października r.b. włącznie „Tygodniem LOPP” Zarząd Główny Ligi Obrony Powietrznej Państwa zwrócił się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z prośbą, aby wobec zamierzonego organizowania w tym czasie przez LOPP obchodu XV-lecia „Tygodni” gmachy były dekorowane flagami państwowymi.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypominając równocześnie treść swego pisma okólnego z dnia 2 maja 1934 r. za Nr AP. 2-44 w części dotyczącej stałego i najwydatniejszego poparcia poczynił LOPP przy organizowaniu obchodów zawiadamia, że przeciw dekorowaniu we wspomnianym na wstępie czasie gmachów flagami państwowymi nie ma zastrzeżeń.

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

*) Nie przedrukowano.

*) nie przedrukowano.

B.**I. Przedraki z Dziennika Ustaw R. P.**

z 12 sierpnia Nr 59 Rok 1938

Poz. 455. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o poprawie finansów związków samorządu terytorialnego i o zmianie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

I. Pomoc finansowa Skarbu Państwa.

Art. 1. (1) W okresach budżetowych 1938/39, 1939/40 i 1940/41 związki samorządu terytorialnego otrzymują ze Skarbu Państwa dotacje w kwocie 10.000.000 zł rocznie.

(2) Z dotacji, przewidzianej w ust. (1), otrzymują:

- a) gminy miejskie, liczące poniżej 10.000 mieszkańców . . . . . 3.000.000 zł
- b) pozostałe gminy miejskie . . . . . 3.000.000 zł
- c) powiatowe związki samorządowe na pokrycie niedoborów budżetowych gmin wiejskich . . . . . 3.000.000 zł
- d) Poznański Wojew. Związek Komunalny. . . . . 600.000 zł
- e) Pomorski Wojew. Związek Komunalny. . . . . 400.000 zł

(3) W ramach, oznaczonych pod lit. a), b) i c), dzieli się dotację pomiędzy poszczególne związki samorządowe w stosunku do liczby mieszkańców według ostatniego urzędowego spisu ludności na obszarze całego Państwa, przy czym przy podziale dotacji pomiędzy powiatowe związki samorządowe bierze się w rachubę tylko ludność gmin wiejskich.

(4) Dotację wypłaca Skarb Państwa w ratach miesięcznych.

Art. 2. (1) Upoważnia się Ministra Skarbu do przejęcia w imieniu Skarbu Państwa od dnia 1 kwietnia 1938 r. części obsługi pożyczek, zaciągniętych przez miasta: Lublin, Radom, Piotrków, Częstochowę, Dąbrowę Górniczą, Kielce, Sosnowiec, Ostrów Wlkp., Otwock i Zgierz, a zabezpieczających 3% przestemplowane prolongowane obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego, dawniej „8% gwarantowane złote obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z 1925 r.” oraz gwarantowane i zabezpieczone „8% amortyzowane złote obligacje Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z 1926 r.”.

(2) Ogólna kwota wydatków Skarbu Państwa na częściową obsługę pożyczek, wymienionych w ust. (1), nie może przekroczyć 26.000.000 złotych.

(3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ustala każdorazowo na okres lat 5 kwoty obsługi, które w poszczególnych latach mają być przejęte przez Skarb Państwa w odniesieniu do zobowiązań poszczególnych miast, wymienionych w ust. (1).

Art. 3. Upoważnia się Ministra Skarbu do umorzenia zobowiązań miast, wymienionych w art. 2 ust. (1) ustawy niniejszej, wobec Skarbu Państwa, ustalonych w wyniku rozrachunku między Skarbem Państwa a Bankiem Gospodarstwa Krajowego, a powstałych na skutek częściowego dokonania przez Bank Gospodarstwa Krajowego w zastępstwie zobowiązanych miast obsługi pożyczek, o których mowa w art. 2 ust. (1).

Art. 4. Skarb Państwa przejmie obsługę pożyczek zabezpieczających 5½% obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego, zaciągniętych przez miasta: Częstochowę, Lublin, Radom i Piotrków na spłatę zaległych rat pożyczek zabezpieczających „8% gwarantowane złote obligacje komunalne Banku Gospodarstwa Krajowego w Polsce z r. 1925”, zwalniając jednocześnie powyższe miasta od zobowiązań wobec Banku Gospodarstwa Krajowego.

II. Zmiany w ustawie o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

Art. 5. W ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 62, poz. 454) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 po ust. (2) dodaje się nowe ustępy, oznaczone jako (3) i (4), w brzmieniu:

„(3) Jeżeli przedsiębiorstwo przemysłowe oprócz zakładu przemysłowego prowadzi zakład handlowy na obszarze innego miasta lub gminy wiejskiej aniżeli zakład przemysłowy, udział podzielić należy między związki samorządowe, w których okręgu znajdują się zakłady, w stosunku do sumy wynagrodzeń w rozumieniu działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym, osiągniętych w ostatnim okresie wymiarowym dla podatku dochodowego przez pracowników umysłowych i fizycznych w każdym z zakładów przedsiębiorstwa.

(4) Jeżeli zakład handlowy bądź przemysłowy położony jest na obszarach graniczących ze sobą miast lub gmin wiejskich, wówczas podziału udziału w państwowym podatku obrotowym dokonywa się na podstawie ugody zainteresowanych związków samorządowych. W razie niedojścia do skutku ugody, rozstrzyga właściwa najbliższa wspólna władza nadzorcza, biorąc między innymi za podstawę liczbę pracowników umysłowych i fizycznych zakładu, zamieszkałych na obszarze zainteresowanych związków samorządowych. Od decyzji tej służy zainteresowanym odwołanie w ciągu dwóch tygodni do władzy bezpośrednio wyższej, która rozstrzyga ostatecznie. Od decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanej jako władzy nadzorczej w I instancji, nie ma odwołania.”

Ust. (3) i (4) art. 8 otrzymują kolejno numerację (5) i (6);

2) po art. 9 dodaje się nowe art. 9a, 9b, 9c, 9d w brzmieniu:

„Art. 9a. Jeżeli na dochód podatkowy podatnika, ustalony według przepisów działu I usta-

wy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6), składają się w całości lub w części dochody z gruntów, lasu lub też przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, a źródła tych dochodów położone są poza obszarem tego miasta lub powiatu, w którym podatek przypisano, wówczas określony w art. 9 udział podzielić należy według zasad następujących:

a) miasto lub powiatowy związek samorządowy, właściwy według miejsca przypisu, otrzymuje z góry 25% całego udziału, a jeżeli miastem tym jest m. st. Warszawa — 50% całego udziału;

b) pozostałe 75% — względnie 50% — udziału dzieli się w stosunku do dochodów uzyskanych z poszczególnych źródeł, o których mowa w art. 3 ustawy o państwowym podatku dochodowym, bez uwzględnienia odliczeń z art. 10 tej ustawy, przy czym część, przypadającą na dochody z gruntów, lasu oraz przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, otrzymują miasta, względnie powiatowe związki samorządowe, na których obszarze znajdują się wymienione źródła dochodu, pozostałą zaś część, przypadającą na dochody z innych źródeł, otrzymuje miasto lub powiatowy związek samorządowy, właściwy według miejsca przypisu podatku.

Art. 9b. (1) Jeżeli podatek dochodowy został wymierzony od dochodu z dwu lub więcej zakładów przemysłowych albo handlowych, położonych na obszarze dwu lub więcej miast albo powiatów — udział lub część udziału, przypadającego na podstawie art. 9a, dzieli się pomiędzy zainteresowane miasta i powiatowe związki samorządowe w stosunku do sumy wynagrodzeń w rozumieniu działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym, osiągniętych w ostatnim okresie wymiarowym dla podatku dochodowego, przez pracowników umysłowych i fizycznych w każdym z zakładów przedsiębiorstwa.

(2) Jeżeli zakład handlowy lub przemysłowy położony jest na obszarach graniczących ze sobą miast lub gmin wiejskich, wówczas podział udziału w państwowym podatku dochodowym dokonywa się na podstawie ugody zainteresowanych związków samorządowych. W razie niedościa do skutku ugody, rozstrzyga właściwa najbliższa wspólna władza nadzorcza, biorąc między innymi za podstawę liczbę pracowników umysłowych i fizycznych zakładu, zamieszkałych na obszarze zainteresowanych związków samorządowych. Od decyzji tej służy zainteresowanym odwołanie w ciągu dwóch tygodni do władzy bezpośrednio wyższej, która rozstrzyga ostatecznie. Od decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanej jako władzy nadzorczej w I instancji, nie ma odwołania.

(3) Udział związków samorządowych, przypadający od dochodu z gruntów rolnych lub leśnych, położonych na obszarze dwu lub więcej powiatów, dzieli się w stosunku do obszaru z wyłączeniem nieużytków.

Art. 9c. (1) Podziału, przewidzianego w art. 9a i 9b, nie przeprowadza się, jeżeli ogólny dochód podatnika, podlegający podatkowi dochodowemu, nie przekracza 48.000 zł.

(2) Udział, przypadający od dochodu zakładów handlowych bądź przemysłowych, gruntów rolnych lub lasów, położonych na obszarze województwa śląskiego, a należących do płatnika, mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę poza obszarem tego województwa, otrzymuje miasto lub powiatowy związek samorządowy, właściwy według miejsca przypisu podatku.

Art. 9d. Przepisy art. 9a, 9b i 9c ustawy niniejszej stosuje się odpowiednio przy podziale wpływów z dodatku do państwowego podatku dochodowego, pobieranego na zasadzie art. 24 ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 2, poz. 6); jednakże udział we wpływach z tego dodatku nie służy tym gminom i powiatowym związkom samorządowym, które nie mają prawa do poboru dodatku do państwowego podatku dochodowego.”;

3) przed art. 12 wstawia się nowy tytuł:

„8a. Podatek drogowy“ —,

a w miejsce uchylonego art. 12 wstawia się nowy art. 12 treści następującej:

„Art. 12. (1) Podatek drogowy może być pobierany przez:

a) wojewódzkie związki samorządowe na budowę i utrzymanie dróg wojewódzkich,

b) powiatowe związki samorządowe na budowę i utrzymanie dróg powiatowych oraz na zapomogi dla gmin wiejskich i miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych na budowę i utrzymanie dróg gminnych,

c) miasta wydzielone z powiatowych związków samorządowych na budowę i utrzymanie dróg w obrębie granic administracyjnych tych miast.

(2) Podatek drogowy obciąża położone na obszarze danego związku samorządowego:

a) grunty, podlegające państwowemu podatkowi gruntowemu,

b) przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, wykupujące świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne, a od dnia 1 stycznia 1940 r. karty rejestracyjne, przewidziane w ustawie z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 293),

c) nieruchomości czasowo zwolnione od podatku od nieruchomości, a w gminach wiejskich i miastach niewydzielonych również nieruchomości podlegające temu podatkowi.

(3) Najwyższe obciążenie podatkiem drogowym nie może przekraczać:

a) 75% wymiaru państwowego podatku gruntowego, obliczonego bez oddzielnego dodatku i ulg, przewidzianych w art. 7 i 8 dekretu Prezydenta R. P. z dnia 4 listopada 1936 r. o zmianie przepisów o państwowym podatku gruntowym (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593),

b) 15% cen świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych, przewidzianych w ustawie z dnia 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 46, poz. 339), a od 1 stycznia 1940 r. 25% ceny kart rejestra-

cyjnych, przewidzianych w załączniku do art. 7 ustawy z dnia 25 kwietnia 1938 r. o opłatach rejestracyjnych od przedsiębiorstw i zajęć (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 293); 50% zaś od zakładów i przedsiębiorstw, wymienionych w działach I lit. a) i II lit. a) części III tegoż załącznika, jeżeli zatrudniają ponad 100 pracowników,

c) 3,5% podstawy wymiaru podatku od nieruchomości, ustalonej w myśl przepisów dekretu Prezydenta R. P. z dnia 14 stycznia 1936 r. o podatku od nieruchomości (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 14), względnie 3,5% podstawy idealnego wymiaru podatku od nieruchomości, czasowo zwolnionych od podatku od nieruchomości.

(4) W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zezwolić na podwyższenie norm w ust. (3) lit. a), b), c) — nie więcej jednak niż o 50%.

(5) W miastach wydzielonych łączne obciążenie dodatkiem do podatku od nieruchomości i podatkiem drogowym nie może przewyższać 7% podstawy wymiaru podatku od nieruchomości.

(6) Nieruchomości, opłacające koszty pierwszego urządzenia ulic i placów na mocy art. 174 ustawy z dnia 14 lipca 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 405), są wolne przez lat 6 od podatku drogowego.

(7) Wpływy z podatku drogowego mogą być użyte wyłącznie na cele, wskazane w ust. (1).

(8) Szczegółowe przepisy o wymiarze i poborze podatku drogowego ustala w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Komunikacji“;

4) do art 26 dodaje się dwa nowe ustępy, oznaczone jako (3) i (4), treści następującej:

„(3) Podział kwot pomiędzy zainteresowane związki samorządowe — zgodnie z przepisami art. 8 ust. (3) oraz art. 9a, art. 9b ust. (1) i (3) i art. 9c ustawy niniejszej — przeprowadza Minister Spraw Wewnętrznych. Wysokość kwot, potrącanych na koszty podziału i przelewów, nie może przewyższać 2% sum, podlegających podziałowi.

(4) Właściwe władze wymiarowe I instancji dostarczają Ministerstwu Spraw Wewnętrznych materiału informacyjnego. Rodzaj materiału informacyjnego, sposób jego zbierania oraz sposób postępowania przy podziale wpływów pomiędzy związki samorządowe — określają przepisy wykonawcze.“;

5) po art. 32 dodaje się nowe artykuły 32a, 32b, 32c, w brzmieniu następującym:

„Art. 32a. (1) Na podstawie zatwierdzonej przez władzę nadzorczą uchwały organu stanowiącego wojewódzki bądź powiatowy związek samorządowy może pobierać na budowę drogi o twardej nawierzchni specjalne dopłaty od tych właścicieli gruntów i nieruchomości, przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, którym bu-

dowane drogi przynoszą korzyści gospodarcze i udogodnienia.

(2) Specjalne dopłaty na budowę, pobierane na podstawie ust. (1), nie mogą przekraczać 35% kosztów budowy drogi o nawierzchni szutkowej, szerokości, nie przekraczającej 5 metrów — po potrąceniu świadczeń w naturze — oraz nie mogą obciążać właścicieli w pasie przydrożnym, szerszym niż 3 km z każdej strony drogi. Wymiar dopłaty dla indywidualnego płatnika nie może przekraczać w strefie do 1 km 80% podatku drogowego, pobieranego na zasadzie art. 12, w strefie drugiego km 60%, w strefie pozostałej 40%. O przynależności do określonej strefy decyduje położenie ośrodka gospodarczego obiektu podatkowego. Pobór tej dopłaty może trwać najwyżej lat 10.

Art. 32b. (1) Na podstawie zatwierdzonej przez władzę nadzorczą uchwały organu stanowiącego związek samorządowy może pobierać na utrzymanie dróg specjalne dopłaty od osób, nadmiernie zużywających drogi.

(2) Dla oceny nadmiernego zużycia drogi miarodajnym jest powiększenie kosztów utrzymania drogi w stosunku do przeciętnych kosztów utrzymania na obszarze związku samorządowego dróg tej samej kategorii i o nawierzchni tego samego typu, co droga nadmiernie zużywana. Ogólna suma dopłat za nadmierne zużycie drogi nie może przewyższać różnicy między przeciętnymi kosztami utrzymania na obszarze związku dróg tej samej kategorii o nawierzchni tego samego typu, co droga nadmiernie zużywana, a kosztem utrzymania tej drogi.

(3) Dopłaty mogą być zastąpione przez ryczałt umówiony między władzą wymiarową a płatnikiem.

Art. 32c. (1) Do poboru i wymiaru dopłat drogowych stosują się przepisy ustawy niniejszej, dotyczące samoistnych danin komunalnych.

(2) Szczegółowe przepisy o wymiarze i poborze dopłat drogowych ustala w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Skarbu i Komunikacji“.

III. Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 6. Przepisy art. 8 ust. (3) i (4) i art. 9a—9d ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu, nadanym art. 5 ustawy niniejszej, będą po raz pierwszy zastosowane przy obliczaniu udziału związków samorządowych we wpływach z państwowego podatku przemysłowego za r. 1938, a we wpływach z państwowego podatku dochodowego oraz we wpływach z dodatku do państwowego podatku dochodowego na rok podatkowy 1939.

Art. 7. (1) Przepisy art. 12 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu, nadanym art. 5 ustawy niniejszej, będą miały po raz pierwszy zastosowanie przy wymiarze podatku drogowego: w odniesieniu do miast wydzielonych

nych za drugie półrocze okresu budżetowego 1938/39, w odniesieniu do powiatowych i wojewódzkich związków samorządowych — za okres budżetowy 1939/40.

(2) Przepisy art. 32a, 32b i 32c ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych, w brzmieniu, nadanym art. 5 niniejszej ustawy, będą miały zastosowanie po raz pierwszy przy wymiarze dopłat drogowych za okres budżetowy 1939/40.

Art. 8. (1) Z dniem 1 kwietnia 1939 r. uchyla się przepisy art. 19 i art. 23 ustawy z dnia 10 grudnia 1920 r. o budowie i utrzymaniu dróg publicznych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr 6, poz. 32) w części, dotyczącej wymiaru i poboru opłat i specjalnych dopłat drogowych na budowę i utrzymanie dróg samorządowych.

(2) Ilekroć w obowiązujących przepisach powołane są przepisy, uchylone na podstawie ustępu poprzedzającego, należy zamiast nich stosować odpowiednie przepisy art. 12, 32a, 32b i 32c ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych w brzmieniu nadanym art. 5 ustawy niniejszej.

Art. 9. Ustawa niniejsza nie obowiązuje na obszarze województwa śląskiego.

Art. 10. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 11. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 456. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych.

Art. 1. Ustęp (1) art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 maja 1927 r. o przymusie ubezpieczenia od ognia i o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 3, poz. 23), zmienionego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 648) oraz dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 90, poz. 576) — otrzymuje brzmienie następujące:

„(1) Poszczególne rady powiatowe mogą uchwalić przymus ubezpieczenia od ognia mienia ruchomego w gospodarstwach rolnych oraz przymus ubezpieczenia żywego inwentarza od pomoru, przy czym przymus ubezpieczenia winien w zasadzie objąć obszar całego powiatu. Rada powiatowa będzie władna przymus ten wprowadzić i w tej części powiatu, w której rady gminne powezmą w tym względzie uchwały i jeżeli ilość tych gmin będzie stanowiła przynajmniej $\frac{1}{3}$ wszystkich gmin powiatu“.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu,

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 457. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej.

Art. 1. W dekreście Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 548) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 ust. (1) wyrazy: „Ministerstwa Skarbu“ zastępuje się wyrazami: „Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych“;

2) w art. 6 ust. (4) wyrazy: „Ministerstwo Skarbu“ zastępuje się wyrazami: „Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych“, wyrazy zaś: „Ministerstwo Skarbu do dnia 31 marca“ zastępuje się wyrazami: „Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych w oznaczonym terminie“;

3) w art. 6 ust. (5) otrzymuje brzmienie: „Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może postanowić, iż zawiadomienia, wymienione w ust. (1), (2) i (4), mają być potwierdzane przez władze administracji ogólnej II instancji“;

4) w art. 6 dodaje się nowy ust. (7) w brzmieniu:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może przedłużyć terminy, określone w ust. (1) i (2)“;

5) w art. 8 ust. (1) otrzymuje brzmienie: „Cukrownie są obowiązane zatrzymywać w swych magazynach zapas cukru:

a) na przypadek, gdyby kontyngent wewnętrzny okazał się niewystarczający do pokrycia potrzeb rynku wewnętrznego oraz

b) na stworzenie stałego zapasu bezpieczeństwa; w tym przypadku Minister Rolnictwa i Reform Rolnych powezmie zarządzenia, które umożliwią finansowanie tego zapasu“;

6) w art. 8 ust. (2) wyrazy: „tego zapasu“ zastąpiono wyrazami: „tych zapasów“;

7) w art. 16 ust. (2) otrzymuje brzmienie: „Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzenia zarządzić pobieranie tych opłat łącznie z podatkiem od cukru“;

8) w art. 17 ust. (5) otrzymuje brzmienie:

„Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Przemysłu i Handlu może nakładać na cukrownie obowiązek kontraktowania pewnej części buraków u określonych kategorii plantatorów, jak również może zakazywać poszczególnym cukrowniom kontraktowania buraków cukrowych na określonych terenach plantacyjnych, a to celem zapobiegania nowym przypadkom krzyżowania się plantacyj poszczególnych cukrowni“;

9) po art. 18 dodaje się art. 19 w brzmieniu:

„(1) Kto wykracza przeciw przepisom o obowiązku zatrzymywania w magazynach cukrowi określonych ilości cukru,

podlega karze grzywny od 50 do 100 złotych od każdego rozpoczętego kwintala brakującego zapasu cukru.

(2) Przepisu ust. (1) nie stosuje się, jeżeli brakujący zapas nie przekracza ubytku, wolnego od opodatkowania w myśl przepisów o podatku spożywczym od cukru.

(3) Kto przekracza wyznaczone kontyngenty wywozowe cukru,

podlega karze grzywny od 50 do 100 złotych od każdego rozpoczętego kwintala cukru, wypuszczonego do obrotu ponad kontyngent.

(4) Kto sprzedaje cukier po cenie wyższej od ustanowionej przepisami,

podlega karze grzywny od 50 do 100-krotności różnicy ceny.

(5) Kto narusza przepisy:

a) o warunkach dysponowania przez cukrownie cukrem, nie objętym kontyngentem wewnętrznym,

b) o opłatach specjalnych, związanych z gospodarką cukrową,

c) o zaliczaniu cukru surowego na pokrycie kontyngentów i zapasów cukru oraz o przeliczaniu cukru surowego na cukier biały,

d) o warunkach, jakim powinien odpowiadać cukier, wprowadzony do obrotu oraz jego opakowanie,

podlega karze grzywny od 100 do 50.000 złotych.

(6) Kto narusza inne przepisy o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej,

podlega karze grzywny do 3.000 złotych.

(7) Orzecznictwo w sprawach o przestępstwa, określone w ust. (1) — (5), należy do właściwości sądów grodzkich, w sprawach zaś o przestępstwa, określone w ust. (6) — do władz administracji ogólnej“;

10) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Uznaje się za wygasłe uprawnienia do udziału w kontyngentach wewnętrznych tych cukrowni, które nie były czynne w okresie kampanijnym 1934/35 i tych, które do dnia 4 grudnia 1935 r. nie przystąpiły do produkcji cukru w okresie kampanijnym 1935/36“;

11) art. 21 otrzymuje brzmienie:

„Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu“.

Art. 2. (1) Rozporządzenia i decyzje, przewidziane w przepisach artykułów: 1 ust. (1), 2 ust. (2), 3 ust. (1) i (3), 4 ust. (1) i (2), 5 ust. (1), (3) i (5), 6 ust. (1), (4) i (6), 7 ust. (1), 8 ust. (2), 14, 15 ust. (1) i (2), 17 ust. (1) i (3) oraz 18 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 88,

poz. 548), wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Ministrem Przemysłu i Handlu, a co do art. 17 ust. (3) również w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

(2) Rozporządzenia i decyzje, przewidziane w przepisach artykułów: 8 ust. (3), 11 i 12 dekretu, powołanego w ust. (1), wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych co do art. 8 ust. (3) lit. a) i art. 12 w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a co do art. 8 ust. (3) lit. a) i art. 12 lit. b) również w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1935 r. o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej (Dz. U. R. P. Nr 88, poz. 548) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 4. Skreśla się w dekrete Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 listopada 1936 r. Prawo karne skarbowe (Dz. U. R. P. Nr 84, poz. 581) w części I, dziale I, w art. 1 pkt 19) oraz rozdział dwudziesty pierwszy „Naruszenie przepisów o regulowaniu gospodarki cukrowej i buraczanej“.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1938 r.

Poz. 458. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„(1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii samorządów gospodarczych może w drodze rozporządzeń:

a) zarządzić, że na obszarze poszczególnych województw lub powiatów bądź gmin większych i miejskich dokonywanie transakcji sprzedaży wszystkich lub niektórych zwierząt, wymienionych w art. 1 ust. (1) lit. a), może odbywać się w zasadzie tylko na targowiskach lub spędach,

b) ustalić rodzaje transakcji sprzedaży zwolnionych od ograniczeń, wymienionych w lit. a).

(2) W miejscowościach, w których odbywają się targi, dokonywanie transakcyj sprzedaży zwierząt, wymienionych w art. 1 ust. (1) lit. a), poza targowiskiem jest zabronione w dniu targu oraz w dniu poprzednim i następnym.

(3) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu po wysłuchaniu opinii właściwych izb rolniczych ustali w drodze rozporządzenia warunki, jakim winny odpowiadać spędy“;

2) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„(1) Sprzedaż komisową zwierząt, wymienionych w art. 1 ust. (1), mogą dokonywać wyłącznie komisanci koncesjonowani oraz spółdzielnie i organizacje rolnicze, uprawnione w myśl ust. (3) niniejszego artykułu. Te tylko osoby i organizacje mogą oddawać zwierzęta do uboju w celu sprzedaży mięsa na rachunek zleceniodawcy. Komisantom koncesjonowanym nie wolno dokonywać transakcyj na własny rachunek.

(2) Sposób powoływania komisantów, warunki, jakim powinni odpowiadać, oraz ich prawa i obowiązki określi rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

(3) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, określi warunki, jakim powinny odpowiadać spółdzielnie i organizacje rolnicze, uprawnione do sprzedaży na rachunek własny i komisowy zwierząt, wymienionych w art. 1 ust. (1).

(4) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu po zasięgnięciu opinii samorządów gospodarczych może zarządzić w odniesieniu do poszczególnych targowisk, że sprzedaż na tych targowiskach wszystkich lub niektórych gatunków zwierząt rzeźnych może być dokonywana wyłącznie przez producentów rolników oraz przez osoby, posiadające uprawnienia do prowadzenia komisowej sprzedaży.

(5) Rozporządzenie to postanowi, iż oddawać do uboju wszystkie lub niektóre gatunki zwierząt w celu sprzedaży mięsa na rachunek zleceniodawcy mogą tylko osoby i organizacje, posiadające uprawnienia do prowadzenia komisowej sprzedaży“;

3) w art. 10 ust. (8) otrzymuje brzmienie:

„(8) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może w tych miejscowościach, w których w myśl ust. (1) została wprowadzona rejestracja umów sprzedaży, nałożyć na rzeźnię publiczne obowiązek przyjmowania do uboju wyłącznie zwierząt rzeźnych, które stanowią własność producentów rolników lub są doprowadzone do uboju przez osoby, posiadające uprawnienia do prowadzenia komisowej sprzedaży, albo zostały nabyte na targowiskach z zachowaniem przepisów o rejestracji umów sprzedaży“;

4) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„(1) Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych może w drodze rozporządzeń wprowadzić na wszystkich lub niektórych targowiskach obowiązek rejestracji osób, handlujących zawodowo artykułami, wymienionymi w art. 1 ust. (1) oraz ustalić warunki, jakim powinny odpowiadać te osoby i tryb rejestrowania.

(2) Osoby niezarejestrowane nie mogą na wspomnianych targowiskach zajmować się zawodowo handlem artykułami, wymienionymi w art. 1 ust. (1)“;

5) art. 13 otrzymuje brzmienie:

„Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi ministrami“.

Art. 2. Rozporządzenia i zarządzenia, przewidziane w przepisach artykułów: 4 ust. (1), 5 ust. (1), (2) i (3), 7, 8 ust. (1) i (2), 10 ust. (1), (3), (4), (6) i (7) oraz 14 ust. (1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639), wydaje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z innymi ministrami, wymienionymi w tych przepisach.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w drodze obwieszczenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. w sprawie uregulowania obrotu zwierzętami gospodarskimi i drobiem oraz obrotu hurtowego mięsem (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 639) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dwa miesiące po ogłoszeniu.

Poz. 459. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 lipca 1938 r. w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o zasadach obliczania tych składek, wydane w zakresie §§ 2, 3, 5, 11 i 13 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

Na podstawie art. 21 ust. (4) i (6), art. 218 ust. (1) i (2), art. 221 ust. (2), (3) i (4), art. 222 ust. (1), art. 305 ust. (1) i art. 319 ust. (1) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855) oraz § 6, § 12 ust. (1), (2) i (4)

i § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 793) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 435) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Rozporządzenie niniejsze ma zastosowanie do:

- 1) gospodarstw rolnych;
- 2) gospodarstw leśnych;
- 3) samoistnych gospodarstw ogrodowych;
- 4) samoistnych gospodarstw hodowlanych;
- 5) samoistnych gospodarstw rybnych;
- 6) zakładów ubocznych tj. zakładów pracy, ściśle z wyżej wymienionymi gospodarstwami związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, — oraz

7) ścinki i obróbki drzewa, wykonywanych we własnych lasach przez gospodarstwa leśne nie w sposób przemysłowo-handlowy.

(2) Rozporządzenie niniejsze stosuje się również do pracowników rolnych, zatrudnionych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych (rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 20 stycznia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o określeniu kategorii pracowników, zatrudnionych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych i podlegających tylko obowiązкови ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 65)).

(3) Za części składowe gospodarstwa rolnego uważać należy wykonywane w normalnym zakresie: administrację gospodarstwa, uprawę roli i ogrodów, zbieranie i przetwarzanie płodów, obsługę inwentarza żywego, pasieki, obsługę kuchenną, naprawę narzędzi, konserwację budynków, wozów itp.; w gospodarstwie zaś leśnym: administrację gospodarstwa, trzebież, dozorowanie, prace przy odnowieniu, pielęgnowaniu, ochronie i urządzeniu lasu, melioracje leśne, naprawę dróg leśnych, konserwację budynków oraz zwózkę drzewa własnymi zaprzęgami.

(4) Przez „pracodawców rolnych” — w dalszych przepisach — rozumieć należy właścicieli, dzierżawców i użytkowników gospodarstw i zakładów, objętych ust. (1) i (2).

§ 2. (1) Pracodawcy rolni obowiązani są zgłosić na przepisanych formularzach do właściwej ubezpieczalni społecznej lub do właściwego jej oddziału (art. 19 i 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym) w ciągu 15 dni uruchomienie lub zwinienie gospodarstw i zakładów, objętych rozporządzeniem niniejszym.

(2) Zgłoszeniu podlegają również roboty, przy których zatrudnia się pracowników rolnych, wymienionych w § 1 ust. (2).

(3) Gospodarstwa leśne, w razie wykonywania we własnych lasach ścinki i obróbki drzewa nie w sposób przemysłowo-handlowy, powinny o tym osobno donieść właściwej ubezpieczalni społecznej w ciągu 15 dni; w tym samym terminie należy również donieść ubezpieczalni społecznej o oddaniu ścinki i obróbki drzewa innej osobie.

(4) Wraz ze zgłoszeniem pracodawca rolny powinien podać na przepisanych formularzach dokładny opis gospodarstwa oraz innych zakładów i robót.

(5) W opisie gospodarstwa rolnego należy podać z podziałem na prowadzone we własnym zarządzie i na wydierżawione lub oddane w użytkowanie:

1) ogólną powierzchnię użytków rolnych — za które uważa się rolę uprawną, łąki, pastwiska, sady, ogrody, parki, kultury specjalne, eksploatowane wyłącznie na własny użytek łomy itp. oraz torfowiska, z wyjątkiem torfowisk eksploatowanych dla celów przemysłowo-handlowych;

2) ogólną powierzchnię stałych nieużytków rolnych — za które uważa się również łąki błotne, przy których eksploatowaniu nie zatrudnia się osób objętych obowiązkiem ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych;

3) ogólną powierzchnię gruntów leśnych;

4) ogólną powierzchnię wód;

5) zakłady uboczne.

(6) Pracodawca, prowadzący jedno spośród samoistnych gospodarstw wymienionych w § 1 ust. (1) pkt 2), 3), 4) i 5), powinien podać w opisie ogólną jego powierzchnię z podziałem na użytki i stałe nieużytki oraz, w przypadku posiadania zakładów ubocznych, — wymienić te zakłady.

(7) O wszelkich zmianach zgłoszonych pierwotnie danych należy zawiadamiać właściwą ubezpieczalnię społeczną w ciągu 15 dni; w tym samym terminie powinna być zgłoszona zmiana właściciela, dzierżawcy lub użytkownika każdego gospodarstwa bądź zakładu, objętego rozporządzeniem niniejszym.

(8) Wzory formularzy, zawierających zgłoszenie oraz opis gospodarstw, zakładów i robót, ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

§ 3. Przepisy § 2 stosują się również do ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych drobnych producentów rolnych, objętych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1933 r. w sprawie ubezpieczenia od wypadków drobnych producentów rolnych i ich rodzin na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 793) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 435).

§ 4. Pracodawcy rolni, objęci przepisami rozporządzenia niniejszego, nie są obowiązani do indywidualnego (imiennego) zgłaszania pracowników do ubezpieczenia od wypadków w za-

trudnieniu i chorób zawodowych, jak również do wymeldowywania ich z ubezpieczenia.

§ 5. Pracodawcy rolni, obowiązani do dokonywania zgłoszeń w myśl przepisów § 2, nie są obowiązani do dokonywania zgłoszeń w myśl § 29 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1938 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 818) w brzmieniu rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 84).

§ 6. (1) Składki za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych (art. 1 pkt 2) lit. a) ustawy o ubezpieczeniu społecznym) pracowników, zatrudnionych w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz jednolity dodatek, przewidziany w art. 221 ust. (2) tej ustawy, pobiera się w formie ryczałtu w myśl zasad, zawartych w § 7 i nast. Stawki ryczałtowe, obejmujące właściwą składkę oraz jednolity dodatek, ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych w taryfie składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych w rolnictwie i leśnictwie. Taryfę składek zatwierdza Minister Opieki Społecznej w drodze zarządzenia ogłaszanego w Monitorze Polskim.

(2) Od samoistnych gospodarstw ogrodowych, hodowlanych i rybnych, zakładów ubocznych — z wyjątkiem wymienionych w § 8 ust. (2), ścinki i obróbki drzewa oraz od zatrudnień pracowników rolnych przy melioracjach i wykonywanych przez Państwo pracach regulacyjno-agrarnych, — od których składka nie została objęta ryczałtem, opłaca się składkę w procentach zarobków osób zatrudnionych, przy odpowiednim zastosowaniu przepisów rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 stycznia 1938 r. o zasadach obliczania wysokości składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o warunkach obniżania lub podwyższania tych składek (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 83) oraz wydanej na jego podstawie taryfy składek.

§ 7. (1) Dla gospodarstw rolnych i leśnych, położonych w obrębie województw: warszawskiego z wyjątkiem powiatu działdowskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, wołyńskiego, poleskiego, nowogródzkiego, wileńskiego, krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego, cieszyńskiej części województwa śląskiego, m. st. Warszawy, powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i wrocławskiego województwa pomorskiego i powiatów kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego województwa poznańskiego oraz dla lasów, stanowiących własność Państwa, położonych na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego, powiatu działdowskiego województwa warszawskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego, — stawkę ryczałtową ustala się od hektara użytków rolnych i od hektara obszaru leśnego.

(2) Dla gospodarstw rolnych i leśnych, położonych w obrębie województw: poznańskiego z wyjątkiem powiatów kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego, pomorskiego z wyjątkiem powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i wrocławskiego, powiatu działdowskiego województwa warszawskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego, z wyjątkiem lasów, stanowiących własność Państwa — stawkę ryczałtową ustala się od marki zasadniczego podatku gruntowego, uwidocznionego w katastrze gruntowym.

(3) Składkę ryczałtową przypadającą na hektar ustala — odrębnie dla gospodarstw rolnych i leśnych wskazanych w ust. (1) — Zakład Ubezpieczeń Społecznych co 3 lata dla poszczególnych województw na podstawie obliczeń ubezpieczeniowo-technicznych, biorąc pod uwagę stosunek obciążenia brutto odnośnych gospodarstw w danym okresie obserwacyjnym do liczby hektarów, stanowiących podstawę wymiaru składek, i uwzględniając ponadto wysokość składek obowiązujących w poprzednim okresie trzyletnim. Przy ustalaniu obciążenia brutto stosuje się przepisy § 5 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 12, poz. 83).

(4) Składkę ryczałtową przypadającą od marki podatku gruntowego na obszarze województw: poznańskiego z wyjątkiem powiatów kaliskiego, kolskiego, konińskiego i tureckiego, pomorskiego z wyjątkiem powiatów lipnowskiego, nieszawskiego, rypińskiego i wrocławskiego, powiatu działdowskiego województwa warszawskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego, oblicza się dla gospodarstw rolnych i leśnych łącznie, w myśl zasad zawartych w ust. (3), z tym, że przy ustalaniu składek zamiast liczby hektarów należy brać liczby marek zasadniczego podatku gruntowego, stanowiących podstawę wymiaru składek. Dla całego powyższego obszaru, z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego, ustala się jednakową wysokość składki ryczałtowej.

(5) Zryczałtowany dodatek przewidziany w art. 221 ust. (2) ustawy o ubezpieczeniu społecznym wynosi:

1) na obszarze wymienionym w ust. (1) — 25% składki przypadającej na hektar, obliczonej w sposób wskazany w ust. (3);

2) na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego — 40 gr od marki zasadniczego podatku gruntowego;

3) na obszarze wymienionym w ust. (2) z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego — 30 gr od marki zasadniczego podatku gruntowego.

§ 8. (1) Zryczałtowana w myśl § 7 składka od gospodarstw rolnych i leśnych obejmuje wszystkie ich części składowe (§ 1 ust. (3)).

(2) Składka zryczałtowana nie obejmuje zakładów ubocznych ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, odpo-

wiadających warunkom przewidzianym w rozporządzeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 lutego 1937 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zakładów pracy ściśle z rolnictwem związanych, a nie posiadających przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego (Dz. U. R. P. Nr 16, poz. 107), — jeżeli produkty w tych zakładach przerabiane, wytwarzane lub wydobywane nie są przeznaczone wyłącznie do zużycia w danym gospodarstwie, lecz również na zbył, lub jeśli przerabia się w nich również obce surowce za opłatą; składka zryczałtowana w gospodarstwach leśnych nie obejmuje także ścińki i obróbki drzewa.

(3) Lasy, położone na obszarze wymienionym w § 7 ust. (1), uważa się za część składową gospodarstwa rolnego, jeżeli nie przekraczają rozmiarów 10 ha; w tym przypadku składkę oblicza się jak od użytków rolnych.

(4) Przepis ust. (3) stosuje się zarówno do jezior, położonych na określonym w tym ustępie obszarze — gdy łączna powierzchnia zwierciadła wody nie przekracza 10 ha, jak i do stawów rybnych — bez względu na ich obszar — o ile jeziora te lub stawy nie wchodzą w skład samodzielnego gospodarstwa rybnego.

§ 9. (1) Ułamki hektara i marki podatku gruntowego, stanowiących podstawę obliczenia składki ryczałtowej, zaokrąglą się wzwyż do pełnej jednostki.

(2) Jeżeli pracodawca prowadzi gospodarstwo rolne lub leśne na części obszaru, dla którego podatek gruntowy jest wymierzony, wówczas podstawę do wymiaru składki ryczałtowej stanowi podatek gruntowy, przypadający na użytkowaną przez niego posiadłość stosownie do jej obszaru.

§ 10. Stawki ryczałtowe, ustalone stosownie do przepisów § 7 ust. (3) i (5) dla gospodarstw rolnych według województw, Zakład Ubezpieczeń Społecznych po wysłuchaniu opinii organizacji zawodowych pracodawców rolnych zróżniczkują według powiatów lub stref, leżących w obrębie danego województwa, w ten sposób, by przy zróżniczkowaniu stawki stawka przeciętna w zasadzie odpowiadała wysokości, ustalonej dla danego województwa w myśl przepisów § 7 ust. (3) i (5). Stawki ryczałtowe dla poszczególnych powiatów lub stref ustala się w taryfie składek (§ 6 ust. (1)).

11. (1) Od stawek ryczałtowych ustalonych w taryfie składek (§ 6 ust. (1)) dla pracodawców rolnych objętych § 1 ust. (1) pkt 1) mogą być stosowane obniżki w odniesieniu do pracodawców prowadzących systematyczną i dającą trwałe rezultaty akcję zapobiegania wypadkom w zatrudnieniu i chorobom zawodowym (akcja bezpieczeństwa pracy), jeżeli akcja ta jest uznana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

(2) Obniżka składki z tytułu prowadzenia przez pracodawcę rolnego akcji bezpieczeństwa

pracy (ust. (1)) przyznawana być może w drodze zawierania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych umów bądź ze zrzeszeniami zawodowymi pracodawców rolnych, bądź też z indywidualnymi pracodawcami rolnymi. Obniżki przyznane na podstawie umów ze zrzeszeniami zawodowymi pracodawców rolnych mogą być stosowane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do niezrzeszonych gospodarstw rolnych o obszarze poniżej 50 ha.

(3) Umowy wymienione w ust. (2) mogą zobowiązać pracodawców korzystających z obniżki do zużycia pewnej jej części na prowadzenie akcji bezpieczeństwa pracy.

(4) Członkowie zrzeszeń zawodowych pracodawców rolnych, które zawarły umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych na prowadzenie akcji bezpieczeństwa pracy, mogą być pozbawieni przysługującej im z tytułu umowy obniżki składek w razie stwierdzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych niedotrzymywania przez pracodawcę rolnego warunków umowy.

(5) Jeżeli pracodawcą jest instytucja państwowa, samorządowa albo jakakolwiek inna instytucja o charakterze publicznoprawnym, obniżki od stawek ryczałtowych mogą być udzielane po złożeniu przez pracodawcę Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych oświadczenia o zorganizowaniu służby bezpieczeństwa pracy w myśl wskazówek tego Zakładu.

(6) W stosunku do lasów, stanowiących własność Państwa, mogą być stosowane obniżki od ogólnych stawek ryczałtowych w zależności od ilości zatrudnionych w tych lasach gajowych, nie podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych na zasadach ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

(7) Ubezpieczalnie społeczne będą stosować obniżki, przewidziane w paragrafie niniejszym, w ramach instrukcyj Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wydanych w myśl art. 56 ust. (1) ustawy o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 855).

§ 12. (1) Składki za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, należne od wszystkich pracodawców, objętych przepisami rozporządzenia niniejszego, płatne są co pół roku z dołu najpóźniej do dnia 15 lutego i 15 sierpnia za ubiegłe półrocze.

(2) Składki za ubezpieczenie drobnych producentów rolnych płatne są co roku z dołu za rok ubiegły w ciągu 4 tygodni od dnia wyłożenia wykazów wymiaru składek przez zarządy gmin.

§ 13. (1) Pracodawca obowiązany jest w terminie do dnia 15 lutego i 15 sierpnia przysłać właściwej ubezpieczalni społecznej na przepisanych formularzach (ust. (2)) ogólne zestawienie wynagrodzeń za ubiegłe półrocze wszystkich pracowników rolnych, za których składka nie podlega zryczałtowaniu w myśl rozporządze-

nia niniejszego, wraz z obliczeniem należnej za tych pracowników składki.

(2) Wzory formularzy dla ogólnego zestawienia wynagrodzeń i obliczenia składki ustala Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

§ 14. We wszystkich gospodarstwach, zakładach i zatrudnieniach wymienionych w § 6 ust. (2) należy prowadzić zapiski dotyczące wynagrodzenia pracowników oraz przechowywać te zapiski w ciągu lat 5.

§ 15. (1) Kontrolę obliczania i uiszczania składek prowadzą ubezpieczalnie społeczne.

(2) Ubezpieczalnie społeczne obowiązane są okresowo przeprowadzać szczegółową kontrolę prawidłowości uiszczania składek u każdego pracodawcy, w odstępach czasu nie dłuższych niż 18 miesięcy.

(3) Na żądanie ubezpieczalni społecznej oraz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pracodawca jest obowiązany udzielić im wszelkich wyjaśnień oraz udostępnić przeglądanie dokumentów, niezbędnych dla ustalenia wysokości składki w myśl rozporządzenia niniejszego.

§ 16. (1) Jeżeli pracodawca nie dokona w terminach ustalonych rozporządzeniem niniejszym przepisanych zgłoszeń (§ 2 i 3) i obliczeń (§ 12 i 13), ubezpieczalnia społeczna wymierza składki z urzędu na podstawie posiadanych danych lub przeprowadzonych dochodzeń. W przypadku wymierzenia składki z urzędu ubezpieczalnia społeczna wydaje orzeczenie z pouczeniem o środkach prawnych.

(2) Przy wydawaniu orzeczeń przez ubezpieczalnię społeczną (ust. (1)) stosuje się odpowiednio przepisy § 41 pkt 1), 2), 5), 6) i 7) oraz § 42 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców.

(3) Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez ubezpieczalnię społeczne, od ich wezwania płatniczego lub prawomocności wydanych przez nie orzeczeń.

§ 17. Odsetki zwłoki, należne w razie nieuiszczenia składek w przepisany terminie (art. 229 ustawy o ubezpieczeniu społecznym), liczy się od dnia następującego po upływie terminu płatności składek t.j. od 16 lutego i 16 sierpnia każdego roku, a w odniesieniu do drobnych producentów rolnych — od dnia następującego po upływie terminu, wskazanego w § 12 ust. (2), przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

§ 18. W przypadkach, w których w myśl rozporządzenia niniejszego właściwa jest ubezpieczalnia społeczna — na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego właściwym jest oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Chorzowie.

§ 19. Przepisy rozporządzenia niniejszego w niczym nie naruszają obowiązków pracodawców, wynikających z przepisów rozporządzenia

Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców — w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych, normowanego w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 106, poz. 911) w brzmieniu ustawy z dnia 15 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 347).

§ 20. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i stosuje się przy ustalaniu składek należnych od 1 stycznia 1938 r.

(2) Równocześnie traci moc rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 czerwca 1934 r. w sprawie dokonywania zgłoszeń przez pracodawców rolnych, sposobu ryczałtowania i uiszczania składek za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz o wysokości tych składek, wydane w zakresie §§ 2, 3, 5, 11, 13 i 22 w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 496).

Poz. 460. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 lipca 1938 r. o czasowym obniżeniu składek, uiszczanych przez pracodawców rolnych za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych.

Na podstawie art. 2 i 3 ustawy z dnia 29 marca 1938 r. o przedłużeniu czasowego obniżenia składek za ubezpieczenia społeczne (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 171) zarządzam co następuje:

§ 1. Składki uiszczane przez pracodawców rolnych za ubezpieczenie od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych obniża się na okres od dnia 1 stycznia 1938 r. do dnia 31 grudnia 1938 r. w sposób następujący:

1) w przypadkach gdy składka obliczana jest w ryczałcie od powierzchni użytków rolnych, od powierzchni obszarów leśnych, lub od marki podatku gruntowego — składkę półroczną wyrażoną w groszach obniża się o $6\frac{2}{3}\%$, zaokrąglając ją do najbliższej liczby całkowitej;

2) w przypadkach gdy składka obliczana jest w procencie zarobku — jednostkę taryfową przewidzianą w taryfie składek, zatwierdzonej zarządzeniem Ministra Opieki Społecznej z dnia 21 marca 1938 r. (Monitor Polski Nr 79, poz. 112), zmniejsza się z 0,06 na 0,055, a składkę procentową, stanowiącą iloczyn z pomnożenia liczby odpowiadającej klasie niebezpieczeństwa danego zakładu pracy przez obniżoną jednostkę taryfową, zaokrąglą się wzwyż do drugiego znaku dziesiętnego.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 461. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 lipca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa

i Reform Rolnych w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej wywozowej.

z 18 sierpnia   Nr 60   Rok 1938

Poz. 462. Ustawa z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku.

Art. 1. (1) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych, w celu zabezpieczenia podaży przedmiotów powszedniego użytku lub przeciwdziałania nadmiernej wyższości ich cen może—poza środkami ogólnymi, mającymi na celu rozwój produkcji tych przedmiotów:

1) wydawać rozporządzenia o:

a) magazynowaniu i ujawnianiu zapasów przedmiotów powszedniego użytku,

b) ujawnianiu cen przedmiotów powszedniego użytku we wszelkich przedsiębiorstwach sprzedaży,

c) obowiązku sporządzania i posiadania w obrocie hurtowym i półhurtowym faktur oraz ich przedstawiania na żądanie władz, określonych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych,

2) regulować:

a) jakość przemiału zbóż chlebowych i wypieku,

b) ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów,

c) ceny detaliczne nafty i węgla na podstawie ustalonych przez Ministra Przemysłu i Handlu cen hurtowych i półhurtowych,

d) za zgodą Rady Ministrów ceny innych przedmiotów powszedniego użytku, jeżeli ceny te nie podlegają regulowaniu w myśl innych przepisów.

(2) Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wykonywa uprawnienia, wymienione w ust. (1), a dotyczące przedmiotów powszedniego użytku, które nie są wytworami gospodarstw rolnych ani przetworami spożywczymi zbóż, mięsa, nabiału, warzyw i owoców — w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

(3) Za przedmioty powszedniego użytku uważa się artykuły, służące do zaspokajania koniecznych potrzeb życiowych ludności i zwierząt gospodarskich, a mianowicie: żywność, artykuły odzieżowe, opałowe, oświetleniowe i higieny codziennej.

Art. 2. (1) Prawo regulowania cen przedmiotów, wymienionych w art. 1, przez ich wyznaczanie na zasadzie kosztów produkcji i gospodarczo usprawiedliwionych kosztów wymiany może Minister Rolnictwa i Reform Rolnych przekazać w drodze rozporządzenia—wojewodom, a w Warszawie Komisarzowi Rządu lub Prezydentowi miasta. Rozporządzenia te, jeśli dotyczą przedmiotów powszedniego użytku, wymienionych w art. 1 ust. (2), będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Uprawnienia powyższe mogą wojewodowie przekazać powiatowym

władzom administracji ogólnej lub prezydentom miast wydzionych.

(2) Władze, którym przekazano prawo regulowania cen przedmiotów powszedniego użytku, wykonywają przekazane im uprawnienia na podstawie opinii czynników fachowych, wskazanych przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, na wniosek właściwych izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych.

(3) Władze, przekazujące w myśl ust. (1) swe uprawnienia, są obowiązane określić obszar i czasokres przekazywanych uprawnień oraz oznaczyć przedmioty, na które można wyznaczyć ceny.

Art. 3. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w rozporządzeniu o magazynowaniu przedmiotów powszedniego użytku w ilościach, przekraczających normalne potrzeby zobowiązanego do magazynowania — określi sposoby, które umożliwią finansowanie i pokrycie kosztów tego magazynowania.

Art. 4. Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych określa zasady ustalania wysokości opłat za korzystanie z komunalnych urządzeń, zakładów i przedsiębiorstw, dostarczających ludności przedmioty lub świadczenia powszedniego użycia.

Art. 5. (1) Kto wykracza przeciwko przepisom, wydanym na podstawie ustawy niniejszej — podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

(2) W przypadkach skazania za naruszenie przepisów, wydanych na podstawie art. 1 ust. (1) pkt 2), można orzec ponadto przepadek przedmiotów przestępstwa.

(3) Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

Art. 6. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 91, poz. 527) w brzmieniu, zmienionym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 38, poz. 374) oraz ustawą z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 449), zmieniona ustawą z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 618) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976).

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 463. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1938 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie

przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468), zmienionym: rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1928 r. o prawie bankowym (Dz. U. R. P. Nr 34, poz. 321), ustawą z dnia 17 marca 1932 r. o zmianie i uzupełnieniu niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 29, poz. 293), ustawą z dnia 10 marca 1934 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) oraz dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o przedsiębiorstwach zbierania i udzielania informacji o stosunkach gospodarczych (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 16), wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia:

1) w art. 8 skreśla się I. 2);

2) w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„W jaki sposób wykazuje się umiejętność zawodową, ustali w drodze rozporządzenia Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami po uprzednim wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych, a w odniesieniu do rzemioł koncesjonowanych — także izb rzemieślniczych.“;

3) w art. 9 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza przemysłowa wojewódzka na wniosek izby przemysłowo-handlowej, a gdy chodzi o rzemioła koncesjonowane — na wniosek izby rzemieślniczej, może zwolnić ubiegającego się o koncesję od obowiązku wykazania umiejętności zawodowej w sposób, przepisany na podstawie ust. 2, jeżeli w inny sposób, według uznania władzy wystarczający, zostanie wykazane nabycie biegłości i wiadomości, potrzebnych do prowadzenia danego przemysłu.“;

4) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Udzielenia koncesji na przemysły, wymienione w art. 8 i w rozporządzeniach Rady Ministrów, opartych na art. 12 ust. 2, można odmówić z uwagi na bezpieczeństwo Państwa lub, po zasięgnięciu opinii właściwej izby przemysłowo-handlowej, ze względu na interes publiczny. W odniesieniu do rzemioł koncesjonowanych zasięga się opinii właściwej izby rzemieślniczej.“;

5) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„O ile chodzi o zmianę lokalu, przeznaczanego do prowadzenia przemysłu koncesjonowanego (art. 8), lub rzemioła koncesjonowanego (art. 142 ust. 3), należy uprzednio uzyskać na to pozwolenie władzy przemysłowej.“;

6) w art. 38 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Zastępca, ustanowiony dla prowadzenia przemysłu koncesjonowanego lub rzemioła koncesjonowanego, nie może równocześnie prowadzić przemysłu lub rzemioła tego samego rodzaju we własnym imieniu i na własny rachunek ani

też być zastępcą przemysłowym w drugim przedsiębiorstwie tego samego rodzaju.“;

7) w art. 41 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Przepisy, regulujące prowadzenie przemysłów koncesjonowanych (art. 8) oraz rzemioł koncesjonowanych (art. 142 ust. 3), wydaje Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami w drodze rozporządzeń po uprzednim wysłuchaniu opinii izb przemysłowo-handlowych, a w odniesieniu do rzemioł koncesjonowanych — także izb rzemieślniczych. W szczególności Minister Przemysłu i Handlu może przepisać prowadzenie ksiąg, wykazów, a dla przedsiębiorstw, wymienionych w art. 8 l. 7) i 12), także składanie kaucji.“;

8) art. 41a otrzymuje brzmienie:

„Właściwa władza przemysłowa może po zasięgnięciu opinii izby przemysłowo-handlowej względnie izby rzemieślniczej odebrać udzieloną przez siebie koncesję (art. 8 i 142 ust. 3) lub licencję (art. 46), jeżeli przemysłowiec został skazany prawomocnym wyrokiem sądowym za przestępstwo z chęci zysku lub przeciw moralności publicznej albo za zbrodnię, a ze względu na rodzaj i sposób prowadzenia przemysłu, osobę przemysłowca i popełniony czyn karalny, istnieje uzasadniona obawa nadużywania koncesji lub licencji.“;

9) w art. 43 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Władza przemysłowa I instancji może po wysłuchaniu opinii zarządu gminnego (miejskiego) i izby rzemieślniczej ustalać taryfę maksymalną dla kominiarzy; ustalenie takiej taryfy powinno w każdym razie nastąpić w razie istnienia podziału na okręgi kominiarskie.“;

10) art. 128 otrzymuje brzmienie:

„Karę odebrania koncesji i licencji można orzec, jeżeli trzykrotne prawomocne ukaranie przemysłowca w ciągu trzech lat karą grzywny lub aresztu (art. 126 l. 2) i 3)) okazało się bezskuteczne i przemysłowiec ten nie stosuje się nadal do przepisów, dotyczących prowadzonego przez niego przemysłu koncesjonowanego, rzemioła koncesjonowanego lub przemysłu okrężnego“;

11) w art. 131 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„W sprawach prowadzenia tych rodzajów przemysłu i rzemioła koncesjonowanego, na które udziela pozwoleń (koncesyj) władza przemysłowa I instancji, zarządy miejskie, wymienione w ust. 1, wydają zarządzenia i orzeczenia w porozumieniu z właściwymi starostami grodzkimi. Władza przemysłowa wojewódzka może w miarę miejscowej potrzeby rozciągnąć ten obowiązek porozumiewania się na sprawy prowadzenia przemysłu okrężnego.“;

12) w art. 135 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Zgłoszenia przemysłu i podania o udzielenie koncesji na prowadzenie przemysłu lub rzemioła koncesjonowanego należy wnosić na ręce władzy przemysłowej I instancji, właściwej dla miejsca siedziby przemysłu.“;

13) w art. 136 w ust. 1 pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) dla przemysłów i rzemiosł koncesjonowanych;“;

14) w art. 136 w ust. 1 pkt 4) otrzymuje brzmienie:

„4) dla przemysłów rzemieślniczych niekoncesjonowanych.“;

15) w art. 142 dodaje się ustępy 3 i 4 o brzmieniu następującym:

„Za rzemiosło w rozumieniu niniejszego działu uważa się również następujące rodzaje przemysłu koncesjonowanego, o ile nie są prowadzone sposobem fabrycznym: przedsiębiorstwa instalacyj wodociągowych i kanalizacyjnych, gazowych, elektrycznych (art. 8 l. 1)), wyrób broni i amunicji (art. 8 l. 4)) oraz kominiarstwo.

Zmiana listy rzemiosł, objętej ust. 3, może nastąpić w trybie art. 12 niniejszego rozporządzenia.“;

16) art. 144 otrzymuje brzmienie:

„Prowadzić przemysł rzemieślniczy, wymieniony w art. 142 ust. 1, można dopiero po uzyskaniu od władzy przemysłowej I instancji karty rzemieślniczej (art. 147), wydanej po wykazaniu przed tą władzą posiadania zawodowego uzdolnienia do prowadzenia danego rzemiosła.

Prowadzić przemysł rzemieślniczy koncesjonowany, wymieniony w art. 142 ust. 3, można dopiero po uzyskaniu koncesji w trybie, przepisany art. 9 — 11.“;

17) w art. 145 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Za dowód uzdolnienia zawodowego do samodzielnego prowadzenia rzemiosła, wymienionego w art. 142 ust. 1, uważa się 1) uprawnienie do używania tytułu mistrza (majstra) rzemieślniczego danego rodzaju rzemiosła (art. 158 i 159), albo 2) świadectwo nauki danego rzemiosła, zakończone złożeniem z pomyślnym wynikiem egzaminu czeladniczego w połączeniu ze świadectwami co najmniej trzyletniej pracy w charakterze czeladnika w danym rodzaju rzemiosła, lub 3) świadectwo złożenia egzaminu przed komisją egzaminacyjną dla majstrów wojskowych.“;

18) w art. 147 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Władza przemysłowa I instancji, w ciągu 30 dni, licząc od dnia zgłoszenia, wyda kartę rzemieślniczą, jeżeli zgłaszający wykazał uzdolnienie zawodowe w myśl postanowień art. 145 lub 146, w razie zaś przeciwnym zabroni mu prowadzenia rzemiosła, podając motywy.“;

19) w art. 161 w ust. 1 dodaje się punkty 6, 7, 8, 9 i 10 o brzmieniu następującym:

„6) popieranie i utrzymywanie świetlic i burs czeladników i uczniów (terminatorów);

7) piecza nad sprawami czeladników;

8) obrona interesów gospodarczych członków;

9) popieranie rozwoju technicznego i gospodarczego rzemiosła danego rodzaju lub gałęzi;

10) organizowanie i popieranie spółek i spółdzielni celem prowadzenia składów surowców i półfabrykatów, wspólnych magazynów sprzedaży, wspólnych warsztatów pracy, podejmowania się dostaw lub robót“;

20) w art. 161 skreśla się ust. 3;

21) dodaje się art. 161a o brzmieniu następującym:

„Czeladnicy odnośnego rodzaju lub gałęzi rzemiosła, dla którego cech został powołany, mają prawo współdziałać w spełnianiu zadań cechu i w tym celu mogą się zrzeszać w liczbie co najmniej dziesięciu w kole czeladniczym.

Koło czeladnicze cechu jest przy cechu organizacją autonomiczną, działającą na podstawie własnego statutu wewnętrznego, posiadającą własne władze oraz własne fundusze, niezależne od funduszy cechu. W szczególności koło czeladnicze ma zastrzegać się współdziału w regulowaniu spraw, dotyczących się tych urządzeń cechu, do których utrzymywania przyczyniają się czeladnicy bądź funduszami, bądź współpracą, lub których celem jest niesienie pomocy czeladnikom i uczniom (terminatorom).

Patronat i nadzór nad działalnością koła czeladniczego sprawuje zarząd cechu w zakresie, ustalonym przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej.

W sprawach, obchodzących zarówno pracodawców jak i pracowników, zarząd cechu oraz zarząd koła czeladniczego mogą obradować wspólnie.“;

22) art. 162 otrzymuje brzmienie:

„Ustrój wewnętrzny cechu ustala statut. W szczególności statut ustala:

1) nazwę, siedzibę, okrąg, rodzaj lub gałąź rzemiosła, objętego cechem;

2) szczegółowe zadania i środki działania;

3) prawa i obowiązki członków oraz warunki ich przyjęcia, wystąpienia i wykluczenia;

4) sposób ustanawiania opłat oraz sposób ich ściągania;

5) fundusze cechu;

6) rodzaj i uprawnienia walnych zebrań członków, sposób ich zwoływania oraz warunki prawomocności uchwał;

7) liczbę i sposób powoływania członków zarządu, jego zakres działania oraz warunki prawomocności jego uchwał;

8) zatwierdzanie budżetu i rocznych sprawozdań rachunkowych;

9) sposób reprezentowania cechu;

10) warunki i sposób dobrowolnego rozwiązania cechu, sposób jego likwidacji i przeznaczenie pozostałego majątku zarówno w przypadku dobrowolnego, jak i przymusowego rozwiązania.

Postanowienia pkt 2) — 8) i 10) mają odpowiednie zastosowanie do statutu wewnętrznego koła czeladniczego przy cechu.

Statut może zawierać jeszcze inne postanowienia, zmierzające do spełniania zadań cechu.“;

23) dodaje się art. 162a o brzmieniu następującym:

Właściwa dla siedziby cechu władza przemysłowa I instancji zatwierdza statut cechu i statut wewnętrzny koła czeladniczego cechu po wy-

sluchaniu opinii izby rzemieślniczej. Zatwierdzenia statutu należy odmówić, jeżeli jego postanowienia są sprzeczne z obowiązującymi przepisami, a w szczególności z przepisami rozporządzenia niniejszego, można zaś odmówić, jeśli właściwa izba rzemieślnicza stwierdzi, że przewidziany w statucie okrąg działalności cechu nie odpowiada interesom gospodarczym danego rodzaju lub gałęzi rzemiosła. Postanowienia powyższe stosuje się odpowiednio również przy zatwierdzeniu zmiany statutu.“;

24) dodaje się art. 163a o brzmieniu następującym:

„Nadzór nad cechami sprawuje właściwa dla ich siedziby władza przemysłowa I instancji.“;

25) dodaje się art. 163b o brzmieniu następującym:

„Właściwa dla siedziby cechu władza przemysłowa wojewódzka może cech rozwiązać po wysłuchaniu opinii izby rzemieślniczej, jeżeli działalność cechu wykracza przeciwko przepisom rozporządzenia niniejszego, obowiązującym ustawom lub statutowi, zagraża interesowi publicznemu, albo jeżeli cech mimo wezwania władzy nadzorczej zaniedbuje spełniania swych zadań.

Postanowienia powyższe mają zastosowanie również do koła czeladniczego przy cechu.“;

26) dodaje się art. 163c w brzmieniu następującym:

„Na wniosek właściwej terytorialnie izby rzemieślniczej Minister Przemysłu i Handlu może w okręgu danego cechu zarządzić głosowanie wszystkich rzemieślników, wykonywających rzemiosło tego rodzaju lub gałęzi, które obejmuje cech, czy pragną oni, by istniał obowiązek należenia wszystkich rzemieślników danego rodzaju lub gałęzi do cechu; sposób głosowania określa Minister Przemysłu i Handlu.

Gdy w głosowaniu, o którym mowa w ust. 1, za obowiązkiem należenia opowie się więcej niż połowa uprawnionych do głosowania, Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić obowiązek należenia wszystkich rzemieślników danego rodzaju lub gałęzi rzemiosła w danym okręgu do cechu.

Także w okręgu, w którym został zarządzony obowiązek należenia wszystkich rzemieślników danego rodzaju lub gałęzi do cechu, może istnieć więcej niż 1 cech danego rodzaju lub gałęzi rzemiosła, a rzemieślnicy mogą swobodnie wybierać do którego z istniejących cechów mają należeć.

Do cechów, o których mowa w ust. 3, stosuje się odpowiednio przepisy art. 161, 161 a, 162, 162a, 163, 163a i 163b z tym, że obowiązek należenia do cechu nie może być rozciągnięty na czeladników, a w statutach cechów może być zawarte postanowienie, że składki obowiązani są płacić rzemieślnicy pod rygorem ściągnięcia ich w drodze administracyjnej.

Minister Przemysłu i Handlu może z odpowiednim zastosowaniem przepisów ust. 1 i 2 znieść obowiązek należenia do cechu“;

27) poddział G działu IX otrzymuje tytuł o brzmieniu następującym:

„G. Związki cechów“;

28) art. 167 a otrzymuje brzmienie:

„Cechy jednego lub więcej rodzaj rzemiosła mogą zrzeszać się w związki cechów.

Do zadań związków cechów należy:

1) sprawowanie opieki fachowej nad członkami;

2) reprezentowanie członków wobec władz państwowych oraz organów samorządu terytorialnego i gospodarczego;

3) pozyskiwanie krajowych i zagranicznych rynków zbytu;

4) zakładanie i popieranie wszelkiego rodzaju instytucyj, przeznaczonych do podniesienia poziomu zawodowej oświaty i wzmocnienia produkcji“;

29) art. 167 b otrzymuje brzmienie:

„Związek cechów posiada osobowość prawną“;

30) w art. 167c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Zadania związku cechów, jego ustrój wewnętrzny, władze i organa, prawa i obowiązki członków, oraz sposób jego likwidacji i przeznaczenie pozostałego majątku ustala statut związku“;

31) w art. 167c ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„W spełnianiu swych zadań związki współdziała ze związkiem izb rzemieślniczych i z właściwymi izbami rzemieślniczymi“;

32) art. 167d skreśla się;

33) art. 167e skreśla się;

34) w art. 167f ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Statut związku cechów zatwierdza, po wysłuchaniu opinii związku izb rzemieślniczych lub właściwej izby rzemieślniczej, Minister Przemysłu i Handlu, który może swe uprawnienia w tym zakresie przekazać władzy przemysłowej wojewódzkiej“;

35) w art. 167f ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„Zatwierdzenia statutu należy odmówić, jeżeli jego postanowienia są sprzeczne z obowiązującymi przepisami, a w szczególności z przepisami rozporządzenia niniejszego, lub jeśli utworzenie związku cechów nie leży w interesie gospodarczym danego rodzaju rzemiosła“;

36) art. 167g otrzymuje brzmienie:

„Minister Przemysłu i Handlu sprawuje nadzór nad związkami cechów przez swe organa“;

37) art. 167h otrzymuje brzmienie:

„Minister Przemysłu i Handlu może związek rozwiązać po wysłuchaniu opinii związku izb rzemieślniczych lub właściwej izby rzemieślniczej, jeżeli działalność związku cechów wykracza przeciwko przepisom rozporządzenia niniejszego, obowiązującym ustawom lub statutowi, zagraża interesowi publicznemu, albo jeżeli związek mimo wezwania władzy nadzorczej zaniedbuje spełniania swych zadań“;

38) art. 167i skreśla się.

Art. 2. Istniejące cechy obowiązane są w terminie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej przedstawić do zatwierdzenia nowe statuty, dostosowane do przepisów ustawy niniejszej. Termin ten może być przedłużony przez władzę przemysłową wojewódzką o dalsze sześć miesięcy.

Art. 3. Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu wraz z odpowiednią zmianą numeracji.

Art. 4. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 5. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1938 r.

Poz. 464. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 sierpnia 1938 r. o uzupełnieniu taryfy na wyroby tytoniowe.

Poz. 465. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 r. o przemiale szpicy i żyta.

Na podstawie art. 1 ust. (1) pkt 2 lit. a) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 462) zarządzam co następuje:

§ 1. Przemiał zbóż chlebowych nie podlega ograniczeniom.

§ 2. Zakazuje się używania w zakładach przemysłowych do przerobu i wszelkiego rodzaju wypieku mąki, nie odpowiadającej standartom giełd krajowych.

§ 3. Worki z mąką, przeznaczoną do spożycia w miastach, powinny być opatrzone plombą i etykietą z napisem nazwy młyna, gatunku mąki oraz procentowości wymiału.

§ 4. Kto narusza przepisy §§ 2 i 3, będzie karany w drodze administracyjnej na podstawie art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 462) karą aresztu do 3 miesięcy, lub grzywną do 3.000 zł.

Jednocześnie może być orzeczony przepadek przedmiotów przestępstwa.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 466. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 r. o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów.

Na podstawie art. 1 ust. (1) pkt 2 lit. b) i art. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 462) zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienia przewidziane w art. 1 ust. (1) pkt 2 lit. b) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku przekazuje się wojewodom, a w Warszawie Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

Uprawnienia powyższe mogą wojewodowie przekazać w części lub w całości powiatowym władzom administracji ogólnej oraz prezydentom miast wydzielonych.

§ 2. Ceny przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów mogą być regulowane celem zapobieżenia i przeciwdziałania nadmiernej zwwyżce cen tych przedmiotów.

Podstawą do wyznaczania cen są koszty produkcji i gospodarczo usprawiedliwione koszty wymiany.

§ 3. Władze, wymienione w § 1, wyznaczają ceny na podstawie opinii komisji cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów.

§ 4. Komisje, wymienione w § 3, składają się z przewodniczącego oraz 3 członków i ich zastępców mianowanych na wniosek właściwych izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych.

Każda z wymienionych izb przedstawia po jednym kandydacie na członka oraz jego zastępcę.

Przewodniczącego oraz jego zastępcę jako też członków i zastępców wojewódzkich komisji mianują i zwalniają właściwi wojewodowie (w m. st. Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę), komisji zaś powiatowych i w miastach wydzielonych właściwi starostowie powiatowi lub prezydenci miast wydzielonych.

§ 5. Sposób i porządek obrad komisji określa regulamin ustalony zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Władza przekazująca swe uprawnienia w myśl § 1 ma prawo:

1) uchylić decyzję władzy uprawnionej z poleceniem ponownego zasięgnięcia opinii komisji w myśl udzielonych instrukcyj;

2) uchylić decyzję władzy uprawnionej i wyznaczyć cenę;

3) rozwiązać komisję z jednoczesnym poleceniem powołania jej w innym składzie;

4) odebrać uprawnienia do wyznaczania cen.

§ 7. W przypadkach wymienionych w § 6 pkt 2 i 4 oraz w przypadkach nieprzekazania uprawnień do wyznaczania cen (§ 1) właściwa władza wyznacza ceny na podstawie opinii komisji powołanej przy odpowiednim zastosowaniu przepisów §§ 4 i 5.

§ 8. Kto żąda lub pobiera ceny wyższe od wyznaczonych w trybie przewidzianym rozporządzeniem niniejszym, ulegnie w drodze administracyjnej w myśl art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 3.000 złotych.

Jednocześnie może być orzeczony przepadek przedmiotów przestępstwa.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1940 r.

Poz. 467. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o regulowaniu cen detalicznych nafty i węgla.

Na podstawie art. 1 ust. (1) pkt 2 lit. c) i art. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 462) zarządzam co następuje:

§ 1. Uprawnienia przewidziane w art. 1 ust. (1) pkt 2 lit. c) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku przekazuje się wojewodom, a w Warszawie Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę.

§ 2. Ceny detaliczne nafty i węgla mogą być regulowane celem zapobieżenia i przeciwdziałania nadmiernej wyższości cen tych przedmiotów.

Podstawą do wyznaczania detalicznych cen nafty i węgla są ustalone przez Ministra Przemysłu i Handlu ceny hurtowe i półhurtowe.

§ 3. Władze, wymienione w § 1, wyznaczają ceny na podstawie opinii komisji cen detalicznych nafty i węgla.

§ 4. Komisje cen detalicznych nafty i węgla składają się z przewodniczącego oraz 3 członków i ich zastępców mianowanych na wniosek właściwych izb przemysłowo-handlowych, rolniczych i rzemieślniczych.

Każda z wymienionych izb przedstawia po jednym kandydacie na członka oraz jego zastępcę.

Przewodniczącego oraz jego zastępcę jako też członków i zastępców komisji mianują i zwalniają właściwi wojewodowie (w Warszawie Komisarz Rządu na m. st. Warszawę).

§ 5. Sposób i porządek obrad komisji określi regulamin, ustalony zarządzeniem Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 6. Minister Rolnictwa i Reform Rolnych ma prawo:

1) uchylić decyzję władzy uprawnionej z poleceniem ponownego zasięgnięcia opinii komisji w myśl udzielonych instrukcyj;

2) uchylić decyzję władzy uprawnionej i wyznaczyć cenę;

3) rozwiązać komisję z jednoczesnym poleceniem powołania jej w innym składzie;

4) odebrać uprawnienia do wyznaczania cen.

§ 7. Kto żąda lub pobiera ceny wyższe od wyznaczonych w trybie przewidzianym rozporządzeniem niniejszym, ulegnie w drodze administracyjnej w myśl art. 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku karze aresztu do 3 miesięcy lub karze grzywny do 3.000 złotych.

Jednocześnie może być orzeczony przepadek przedmiotów przestępstwa.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje do dnia 31 grudnia 1940 r.

Poz. 468. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 18 sierpnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu o ujawnianiu cen przedmiotów powszedniego użytku, o sporządzaniu, posiadaniu w obrocie hurtowym i półhurtowym faktur oraz o przedstawianiu faktur na żądanie władz.

Na podstawie art. 1 ust. (1) pkt 1, lit. b) i c) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr 60, poz. 462) zarządzam co następuje:

§ 1. Posiadacze wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw sprzedaży obowiązani są posiadać w lokalach tych przedsiębiorstw cenniki na wymienione w załączniku do rozporządzenia niniejszego przedmioty powszedniego użytku, przeznaczone na sprzedaż, a nadto ujawniać ceny bezpośrednio na tych przedmiotach.

§ 2. Cenniki winny zawierać: 1) nazwę towarów, 2) cenę, 3) firmę lub nazwisko posiadacza przedsiębiorstwa, 4) adres firmy lub posiadacza przedsiębiorstwa, 5) datę sporządzenia cennika.

Cenniki te należy umieszczać na miejscu widocznym, dostępnym dla kupującego.

§ 3. Ceny podane w cennikach, jak również ceny ujawnione bezpośrednio na przedmiotach powszedniego użytku, muszą być obliczane w stosunku do obowiązujących jednostek miar i wag, lub gdy to jest niemożliwe na sztuki. Ceny te winny się zgadzać z cenami istotnie pobieranymi.

§ 4. Cenniki, jak również ceny ujawnione bezpośrednio na przedmiotach powszedniego

użytku, należy podać czytelnie, jasno, oraz w sposób nie budzący żadnych wątpliwości co do ich treści.

§ 5. Przedsiębiorstwa sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku obowiązane są na żądanie kupującego wydawać rachunki na sprzedane przedmioty.

Rachunki winny zawierać: nazwę firmy lub nazwisko właściciela, jego adres, datę sprzedaży, jakość i ilość towaru oraz cenę, za którą towar sprzedano.

§ 6. Przedsiębiorstwa zajmujące się hurtową lub półhurtową sprzedażą przedmiotów powszedniego użytku są obowiązane sporządzać i posiadać faktury (rachunki) na wszelkie sprzedawane przedmioty powszedniego użytku.

Faktury wymienione powyżej należy przedstawiać na żądanie władz administracji ogólnej.

§ 7. Posiadacz przedsiębiorstwa, który:

- 1) nie posiada w miejscu sprzedaży cennika lub nie ujawnia bezpośrednio cen,
- 2) posiada cennik nie odpowiadający wymogom §§ 2, 3 i 4,
- 3) ujawnia ceny w sposób nie odpowiadający wymogom §§ 2, 3 i 4,
- 4) odmawia wydania kupującemu rachunku lub wydaje go w formie nie odpowiadającej wymogom § 5,
- 5) w obrocie hurtowym lub półhurtowym nie sporządza lub nie posiada faktur lub też wzbrania się przedstawić je władzy — ulegnie w drodze administracyjnej na podstawie art. 5 ustawy o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku — karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Min. Roln. i Ref. Roln. z dnia 18 sierpnia 1938 r. (poz. 468).

W Y K A Z

przedmiotów powszedniego użytku, których ceny winny być ujawniane w przedsiębiorstwach sprzedaży.

A. ARTYKUŁY ŻYWNOSCI.

I. Pochodzenia roślinnego.

1. Przetwory zbożowe, jak: mąki, kasze, płatki, pieczywa, suchary, makarony, opłatki, krochmal, sól.
2. Warzywa okopowe, strączkowe, owoce, jagody, grzyby jak: ziemniaki, kapusta, marchew, cebula, buraki, kalafior, groch, fasola, owoce ogrodnicze i leśne, krochmal ziemniaczany, syrop, płatki, mąki, kompoty, powidła, marmelady, soki, oliwy, oleje jadalne, wszelkiego rodzaju konserwy.
3. Artykuły kolonialne i używki jak: cukier, herbata, kawa, kakao, ryż, cykor, pieprz,

tytoń oraz ich przetwory, jak: cukierki, czekolada i wyroby z niej, ocet, drożdże, mączka do pieczenia, musztardy, sosy i wyroby przemysłu fermentacyjnego jak: piwo, wino i miód

II. Pochodzenia zwierzęcego.

1. Mięso, przetwory i produkty uboju jak: mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drób, dziczyzna, wędliny, słonina, smalec, łój, wszelkiego rodzaju konserwy, buliony, ekstrakty.
2. Ryby słodkowodne i morskie oraz ich przetwory, jak: ryby solone, wędzone, marynowane, konserwy.
3. Nabiał jak: mleko, jaja, oraz ich przetwory jak: śmietana, sery, masło, wszelkiego rodzaju konserwy.

III. Pochodzenia mineralnego.

Sól do celów jadalnych.

B. ARTYKUŁY ODZIEŻOWE.

1. Materiały tekstylne i odzież jak: materiały wełniane, lniane, konopne, jedwabne, bawełniane, pilśniowe oraz z włókien zastępczych, a ponadto gotowe wyroby ubraniowe, bielizna — osobiste i pościelowe — trykotowe, kołdry.
2. Wyroby skórzane jak: obuwie, uprząż, galanteria skórzana, futra, kozuchy.

C. OPAŁOWE I OŚWIETLENIOWE.

Materiały i energia do celów opałowych i oświetleniowych gospodarstwa domowego jak: drewno, torf, węgiel, nafta, koks, brykiety, świece, zapalki.

D. HIGIENY CODZIENNEJ.

Najniezbędniejsze artykuły higieny codziennej, jak: mydło, wapno i inne środki do utrzymania czystości.

Poz. 469. Oświadczenie rządowe z dnia 8 lipca 1938 r. w sprawie złożenia przez Nową Zelandię dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji z dnia 28 listopada 1919 r. dotyczącej bezrobocia.

Poz. 470. Oświadczenie rządowe z dnia 8 lipca 1938 r. w sprawie złożenia przez Nową Zelandię dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji z dnia 12 listopada 1921 r. w sprawie odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki przy pracy na roli.

Poz. 471. Oświadczenie rządowe z dnia 8 lipca 1938 r. w sprawie złożenia przez Danię dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowej konwencji z dnia 11 listopada 1921 r. o obowiązkowych oględzinach lekarskich dzieci i młodocianych zatrudnionych na statkach.

Poz. 472. Oświadczenie rządowe z dnia 11 lipca 1938 r. w sprawie złożenia przez Nor-

wagę i Brazylię dokumentów ratyfikacyjnych międzynarodowej konwencji telekomunikacyjnej z dnia 9 grudnia 1932 r.

Poz. 473. Oświadczenie rządowe z dnia 11 lipca 1938 r. w sprawie złożenia przez Brazylię i Belgię dokumentów ratyfikacyjnych międzynarodowej umowy z dnia 6 maja 1937 r., dotyczącej regulowania produkcji i zbytu cukru.

Poz. 474. Oświadczenie rządowe z dnia 29 lipca 1938 r. w sprawie wypowiedzenia przez Estonię i Irlandię konwencji międzynarodowej z dnia 21 czerwca 1920 r. w sprawie utworzenia w Paryżu Międzynarodowego Instytutu Chłodnictwa.

Poz. 475. Oświadczenie rządowe z dnia 29 lipca 1938 r. w sprawie rozciągnięcia na niektóre terytoria brytyjskie konwencji z dnia 30 marca 1931 r. o sposobie opodatkowania obco-krajowych pojazdów mechanicznych.

Poz. 476. Oświadczenie rządowe z dnia 29 lipca 1938 r. w sprawie przystąpienia Meksyku do konwencji międzynarodowej z dnia 11 października 1933 r. dotyczącej zwalczania handlu kobietami pełnoletnimi.

z 22 sierpnia   Nr 61   Rok 1938

Poz. 477. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 19 sierpnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu i Handlu w sprawie wykonania ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych.

Na podstawie art. 2, 5 i 14 ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447) zarządzam co następuje:

Przepisy ogólne.

§ 1. 1) Artykuły, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447); ustawa ta będzie oznaczana w rozporządzeniu niniejszym nazwą „ustawa o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych“.

2) Paragrafy, wymienione w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego określenia, oznaczają przepisy tego rozporządzenia.

3) Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o opłacie bez bliższego określenia, należy rozumieć opłatę, ustaloną przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych na podstawie art. 4 ust. (2)

ustawy o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych.

4) Ilekroć w rozporządzeniu niniejszym jest mowa o urzędach celnych, należy rozumieć urzędy celne, położone w okręgach administracyjnych Dyrekcyj Cel: w Warszawie, Lwowie, Mysłowicach i Poznaniu.

5) Skrót „izba skarbowa“ oznacza również Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Skarbowy) w Katowicach.

§ 2. Od wydanych w pierwszej instancji orzeczeń władz, powołanych w rozporządzeniu niniejszym, można wnieść odwołanie do władzy bezpośrednio wyższej, której decyzja w administracyjnym toku instancji jest ostateczna.

Odwołanie powinno być wniesione w ciągu 14 dni, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia, za pośrednictwem władzy, która wydała orzeczenie.

§ 3. Rokiem obrachunkowym dla zakładów przemiału zboża oraz dla zakładów hurtowej sprzedaży mąki i kaszy jest okres czasu od dnia 1 sierpnia jednego roku do dnia 31 lipca następnego roku (Okres kampanii zbożowej).

Przedmiot opłaty.

§ 4. Opłacie podlegają wszelkie gatunki:

a) mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz

b) kaszy pszennej i jęczmiennej, zarówno wytworzonej w kraju, jak i sprowadzonej z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska, z wyjątkiem mąki i kaszy pochodzenia krajowego, przeznaczonej do spożycia we własnym gospodarstwie producenta lub pracownika rolnego (§ 36 ust. 2, 3 i 4).

§ 5. W rozumieniu ustawy o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych:

1) mąka jest to produkt, otrzymany z ziarna żyta, pszenicy lub jęczmienia przez zmielenie, o zawartości do 2,2% popiołu w suchej substancji,

2) kasza jest to produkt, otrzymany z ziarna pszenicy lub jęczmienia przez obłuskanie i rozdrobnienie względnie tylko obłuskanie lub rozdrobnienie.

§ 6. W przypadku zmieszania mąki, podlegającej opłacie, z inną mąką lub innymi produktami przemiału należy mieszaninę taką traktować jako mąkę w całości podlegającą opłacie.

§ 7. 1) W razie podniesionych przez organa kontrolujące lub osoby zainteresowane wątpliwości, czy dany produkt podlega opłacie, organ kontrolujący pobiera dwie próby mąki lub kaszy w ilości 100 gr każda i po urzędowym ich zabezpieczeniu jedną prześle do Państwowego Zakładu Higieny lub najbliższej jego filii, a drugą pozostawi w przedsiębiorstwie. Z tej czynności należy spisać odpowiedni protokół, uwi-docznąć w nim ilość kwestionowanej mąki lub

kaszy i przedstawić go właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych.

2) Wynik badania Państwowego Zakładu Higieny lub jego filii jest miarodajny dla rozstrzygnięcia wątpliwości i ewentualnego wymiaru opłaty.

3) O ile wątpliwości, o których mowa w ustępie poprzedzającym, zostały podniesione przez organ kontroliujący, badanie próby odbywa się na koszt Skarbu Państwa; o ile zaś wątpliwości te podniósł przedsiębiorca, badanie próby odbywa się na jego koszt.

Wysokość opłaty.

§ 8. 1) Wysokość opłaty ustala Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych oddzielnym rozporządzeniem.

2) Do opłaty od mąki i kaszy nie pobiera się żadnych dodatków.

Obowiązek uiszczenia i termin płatności opłaty.

§ 9. 1) Obowiązek uiszczenia opłaty powstaje w chwili wprowadzenia mąki lub kaszy do wolnego obrotu.

2) Od mąki i kaszy, wytworzonej w kraju, opłata powinna być uiszczona przed wydaniem tych produktów z zakładów przemiału zboża do obrotu handlowego lub do zakładów przetwórczych, stanowiących własność zakładów przemiału zboża.

3) Przy przywozie mąki lub kaszy z zagranicy opłatę należy uiścić przy odprawie celnej.

4) Przy przywozie mąki lub kaszy z obszaru W. M. Gdańska opłata powinna być uiszczona przy odprawie przekazowej.

§ 10. 1) Do uiszczenia opłaty od mąki i kaszy obowiązane są osoby, które wprowadzają te produkty do wolnego obrotu.

2) Od mąki i kaszy, wyrobionej w kraju, uiszczają opłatę przedsiębiorcy zakładów przemiału zboża lub posiadacze tych produktów, zwolnionych od opłaty, jako przeznaczonych do spożycia we własnym gospodarstwie, o ile w następstwie zmiany ich przeznaczenia wprowadzają je do obrotu handlowego.

3) Przy przywozie mąki lub kaszy z zagranicy do uiszczania opłaty obowiązana jest osoba uprawniona do rozporządzania towarem w porozumieniu przepisów celnych.

4) Od mąki i kaszy, przywiezionej z obszaru W. M. Gdańska, obowiązana jest uiścić opłatę osoba, dla której wedle dowodów przekazowych przeznaczona jest przesyłka.

§ 11. Opłata nieuiszczona w terminie podlega ściągnięciu przymusowemu w trybie administracyjnym.

Uiszczenie opłaty.

§ 12. Za podstawę obliczenia opłaty służy waga brutto mąki lub kaszy (waga produktu wraz z workiem).

§ 13. 1) Opłatę uiszcza się przez umieszczenie na opakowaniu z mąką lub kaszą odpowiednich etykiet, o których mowa w §§ 19—28.

2) O ile opłata w ten sposób nie zostanie uiszczona, wymierza opłatę urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych.

§ 14. 1) Przy przywozie mąki i kaszy z zagranicy opłatę wymierza urząd celny, załatwiający odprawę celną.

2) Przy przywozie mąki i kaszy z obszaru W. M. Gdańska opłatę wymierza odbiorczy urząd przekazowy.

Odpowiedzialność rzeczowa.

§ 15. 1) Mąkę i kaszę w razie nieuiszczenia od nich ustanowionej opłaty przy wprowadzaniu do wolnego obrotu — może władza skarbową zająć bez względu na prawa osób trzecich celem pokrycia należnej opłaty.

2) Władzy skarbowej przysługuje również prawo zajęcia wyrobów mącznych, wytworzonych z mąki, od której opłata nie została uiszczona, bez względu na prawa osób trzecich, celem pokrycia należnej opłaty.

Zwrot opłaty.

§ 16. Zwrot opłaty następuje:

a) w przypadku, gdy zostanie stwierdzone, że opłata została uiszczona nienależnie,

b) w przypadku wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska mąki i kaszy, od której opłata została uiszczona (§ 33),

c) w przypadkach, o których mowa w § 37 ust. 11).

Przedawnienie.

§ 17. 1) Prawo żądania zwrotu opłaty nienależnie uiszczonej przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia uiszczenia opłaty.

2) Prawo żądania należnej opłaty przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od dnia powstania obowiązku uiszczenia opłaty. Przedawnienie prawa żądania należnej opłaty przerywa każda czynność, podjęta przez władzę skarbową w celu ściągnięcia tej opłaty.

Umorzenie opłaty.

§ 18. Władza skarbową II instancji uprawniona jest do umarzania nieściągalnych należności z tytułu opłaty od mąki i kaszy w tym samym zakresie, jak dla podatków pośrednich.

Etykiety, plomby i opakowania.

§ 19. 1) Wprowadza się etykiety trzech rodzajów:

a) według załączonego wzoru Nr 1 dla mąki i kaszy, wydanej do obrotu handlowego w okresie obowiązywania opłaty,

b) według załączonego wzoru Nr 2 dla mąki i kaszy, wydanej do obrotu handlowego w okresie, kiedy pobór opłaty jest zawieszony,

c) według załączonego wzoru Nr 3 dla mąki i kaszy, przeznaczonej do wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska.

2) Etykiety różnią się między sobą kolorem ramki (obramowania) i kolorem druku.

3) Ponadto etykiety wzoru Nr 1 będą zróżniczkowane co do koloru ramki (obramowania) w zależności od wagi opakowań z mąką i kaszą, dla których będą przeznaczone.

§ 20. Na niewypełnionej stronie etykiety zakład przemiału zboża powinien uwidocznić w sposób trwały datę wydania danego opakowania z mąką lub kaszą do obrotu handlowego oraz dane, wymagane przepisami o dozorze nad wyrobem i obiegiem mąki. O ile zakład przemiału zboża umieszcza na opakowaniach z mąką lub kaszą własne etykiety z powyższymi danymi, to na niewypełnionej stronie etykiety skarbowej powinien umieścić tylko datę wydania mąki lub kaszy do obrotu handlowego i nazwę lub firmę swego przedsiębiorstwa.

§ 21. 1) W etykiety należy zaopatrywać się w kasie właściwego terytorialnie urzędu skarbowego.

2) W wyjątkowych przypadkach izba skarbową może upoważnić zarządy gmin do sprzedaży i wydawania etykiet.

3) Etykiety wzoru Nr 1 kasa urzędu skarbowego wydaje po wpłaceniu przez zakład przemiału zboża kwoty, na jaką zamierza on pobrać etykiety.

Etykiety te za zezwoleniem izby skarbowej mogą być wydawane zakładom przemiału zboża również za pokredytowaniem opłaty na przeciąg jednego miesiąca bez żądania od przedsiębiorcy złożenia zabezpieczenia kredytu.

Opłata może być kredytowana jedynie od mąki i kaszy, wytworzonej w kraju.

W wydanym zezwoleniu izba skarbową określa kwotę, do jakiej opłata może być kredytowana.

Nieuiszczenie pokredytowanej opłaty we właściwym terminie powoduje automatycznie natychmiastową utratę przez przedsiębiorcę prawa do dalszego kredytowania opłaty oraz przymusowe ściągnięcie w trybie administracyjnym nie tylko całej zaległej kwoty z odsetkami od zaległości i kosztami egzekucji, lecz również wszelkich nawet później płatnych kwot kredytowanej opłaty.

Przywrócenie prawa do kredytowania opłaty może nastąpić jedynie za zgodą Ministra Skarbu.

4) Etykiety wzorów Nr 2 i 3 wydawane są bezpłatnie.

5) O każdym wydaniu etykiet wzoru Nr 3 kasa urzędu skarbowego niezwłocznie zawiadamia rejon kontroli skarbowej, właściwy dla siedziby zakładu, któremu etykiety te wydano.

§ 22. Etykiety otrzymuje się na podstawie księgi poboru etykiet według załączonego wzoru

Nr 4, w której odnośne rubryki wypełnia kasa urzędu skarbowego względnie zarząd gminy (§ 21 ust. 2), zaopatrując każdą pozycję poboru etykiet w pieczęć urzędu (względnie zarządu gminy) i podpis urzędnika upoważnionego. Księga ta powinna być oparafowana przez kasę urzędu skarbowego lub zarząd gminy, upoważniony do wydawania etykiet.

§ 23. Przy przywozie mąki lub kaszy z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska pobór etykiet odbywa się na podstawie zaświadczenia urzędu celnego lub przekazowego według załączonego wzoru Nr 5.

§ 24. 1) W przypadku zmiany stawki opłaty niewykorzystane etykiety wzoru Nr 1 winny być wymienione w kasie urzędu skarbowego, w której były nabyte, na nowe etykiety w odpowiedniej równowartości w ciągu 3 dni od daty zmiany stawki opłaty.

2) Etykiety uszkodzone nie podlegają wymianom.

3) W razie, gdy Minister Skarbu zarządzi pobór opłaty (art. 4 ust. 3), uprzednio zawieszonych, niewykorzystane etykiety wzoru Nr 2 powinny być zwrócone do kasy urzędu skarbowego, która je wydała, w ciągu 3 dni od daty wprowadzenia poboru opłaty.

§ 25. Etykiety umieszcza się na opakowaniu w sposób następujący: na oba końce sznurka, zamykającego dostęp do wnętrza worka, należy nanizować etykietę, a następnie zaopatrzyć ją w plombę przedsiębiorstwa tak, aby końce sznurka, przeciągnięte przez etykietę, i sama etykieta zostały wciśnięte między obie części plomby; długość sznurka od uchwytu worka do nałożonej na etykietę plomby nie może przekraczać 5 cm.

Sposób zaszycia i zawiązania worka z mąką i kaszą oraz sposób założenia etykiety i plomby przedstawia załączony wzór Nr 6 ze szczegółowym opisem.

§ 26. Sznurek, zamykający dostęp do wnętrza worka, powinien być jednolity (niesztykowany), bez węzłów.

§ 27. Plomby przedsiębiorstwa według załączonego wzoru Nr 7 muszą być wytłaczane z twardej blachy, posiadać średnicę 17—18 mm i składać się z dwóch części: pierścienia i nakładki, zaopatrzonej w ząbki w ilości od 4 do 6, zaciskające się szczelnie w pierścieniu. Na nakładce plomby winna być umieszczona firma lub nazwa przedsiębiorstwa.

§ 28. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia nie wolno wypuszczać z zakładów przemiału zboża do obrotu handlowego opakowań z mąką i kaszą, nie zaopatrzonych w odpowiednie etykiety i przepisowe plomby bez względu na to, czy w chwili wypuszczania mąki i kaszy do obrotu istnieje obowiązek uiszczenia opłaty, czy też obowiązek ten został zawieszony.

Przepis ten odnosi się również do mąki

i kaszy, przywożonej z zagranicy lub z obszaru W. M. Gdańska.

§ 29. 1) Mąka i kasza, przeznaczona do obrotu handlowego, może być pakowana tylko w worki lniane, konopne, bawełniane lub jutowe.

2) Worki mogą być szyte i łatanie tylko od wewnątrz.

3) Cerowanie, łatanie lub zszywanie worków z zewnątrz jest niedopuszczalne.

§ 30. 1) Do obrotu handlowego mogą być wypuszczane opakowania z mąką i kaszą jedynie o wadze: 100 kg, 80 kg, 50 kg, 10 kg i 5 kg brutto.

2) Odchylenia wagi mogą wynosić co najwyżej $\pm 1\%$. Wszelkie stwierdzone nadwyżki wagi ponad tę normę podlegają opłacie, którą należy uiścić w ciągu 3 dni od dnia otrzymania orzeczenia wymiarowego.

3) Rozważanie mąki i kaszy z opakowań, określonych w ust. 1), do opakowań papierowych o wadze mniejszej niż 5 kg brutto, może odbywać się wyłącznie w zakładach detalicznej sprzedaży produktów przemiału.

4) Rozważanie mąki i kaszy w innych zakładach, jak również rozważanie tych produktów do opakowań o wadze 5 kg i wyżej jest zabronione.

Obrót z zagranicą i Wolnym Miastem Gdańskiem.

§ 31. Od opłaty zwolnione są mąka i kasza, wywożone przez zakłady przemiału zboża za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, pod następującymi warunkami:

1) Worki z mąką i kaszą, przeznaczoną do wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, powinny być zaopatrzone w etykiety eksportowe i plomby zakładu przemiału zboża w sposób, określony w § 25.

2) W dniu wywozu przesyłki zakład przemiału zboża powinien zapisać ilość wysłanej mąki lub kaszy do księgi obrachunkowej z dokładnym wypełnieniem odnośnych rubryk (§ 56 ust. 1).

3) Przedsiębiorca zakładu przemiału zboża obowiązany jest, nie później niż po upływie 45 dni od daty wysłania mąki lub kaszy z zakładu, wykazać się wobec organów kontrolujących potwierdzeniem urzędu celnego, względnie przekazowego, o dokonaniu wywozu mąki lub kaszy za granicę lub na obszar W. M. Gdańska.

Potwierdzenie urzędu celnego otrzymuje się w trybie, przewidzianym przepisami celnymi.

Celem otrzymania potwierdzenia urzędu przekazowego należy dołączyć do dokumentów przewozowych (§ 48) dwa egzemplarze deklaracji wywozowej według załączonego wzoru Nr 8.

4) Wyszczególnione w ustępie poprzedzającym potwierdzenie wywozu wydaje urząd celny lub przekazowy po sprawdzeniu zawartości i wagi przesyłki.

§ 32. W razie przeznaczenia skierowanej do wywozu za granicę lub na obszar W. M. Gdańska przesyłki mąki lub kaszy do obrotu handlowego w kraju, zakład przemiału zboża powinien uiścić należną opłatę i dostosować opakowania z mąką lub kaszą pod względem ich wagi, jakości worków i zabezpieczeń (plomby i etykiety) do odpowiednich przepisów niniejszego rozporządzenia. Przed dokonaniem tych czynności należy zawiadomić o tym najbliższy Rejon Kontroli Skarbowej, który wydeleguje urzędnika dla nadzorowania tych czynności. Zdjęte etykiety eksportowe nadzorujący urzędnik niszczy przy sporządzeniu odpowiedniego protokołu. Również zakład przemiału powinien w tym przypadku sprostować odnośne zapisy w księdze obrachunkowej (§ 56 ust. 1).

§ 33. Od mąki i kaszy, wywiezionej ze składów, znajdujących się poza zakładami przemiału zboża, za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, uiszczona opłata podlega zwrotowi na następujących warunkach:

1) Osoba, zamierzająca uzyskać zwrot opłaty, powinna wnieść podanie do właściwej izby skarbowej z dołączeniem wydanego przez urząd celny lub przekazowy potwierdzenia wywozu, stwierdzającego:

a) imię, nazwisko i adres przedsiębiorcy, bądź firmę i siedzibę przedsiębiorstwa wysyłającego,

b) kraj, do którego wywieziona została mąka i kasza,

c) datę wywozu mąki i kaszy,

d) ogólną ilość wywiezionych produktów i ogólną kwotę uiszczonej od nich opłaty,

e) fakt nienaruszenia oznaczeń zewnętrznych na workach, świadczących o uiszczeniu opłaty.

2) Izba Skarbowa załatwi wniesione podanie w terminie do dwóch tygodni.

§ 34. Przesyłki mąki i kaszy, przywożone z obszaru W. M. Gdańska, podlegają postępowaniu przekazowemu stosownie do umowy polsko-gdańskiej z dnia 24 października 1921 r., zatwierdzonej ustawą z dnia 17 grudnia 1921 r. (Dz. U. R. P. z 1922 r. Nr 16, poz. 139).

Obrót mąką i kaszą między zakładami przemiału zboża.

§ 35. Mąka i kasza może być wywieziona z jednego zakładu przemiału zboża do innego zakładu przemiału bez uprzedniego uiszczenia od niej opłaty przy zachowaniu następującego trybu postępowania:

1) Zakład przemiału zboża, zamierzający przesłać mąkę lub kaszę do innego zakładu przemiału, powinien zgłosić to na piśmie w dwóch egzemplarzach właściwemu Rejonowi Kontroli Skarbowej, który jeden egzemplarz zgłoszenia po poświadczeniu faktu zgłoszenia wydaje zgłaszającemu, a drugi egzemplarz niezwłocznie prze-

syła do Rejonu Kontroli Skarbowej właściwego dla miejsca przeznaczenia przesyłki.

2) Zgłoszenie winno zawierać:

- a) nazwę i adres wysyłającego zakładu przemiału,
- b) ilość poszczególnych opakowań przesyłanej mąki lub kaszy oraz ich wagę,
- c) datę wysyłki,
- d) nazwę i adres zakładu przemiału, do którego ma być przesyłka dostarczona,
- e) termin dostawy.

3) Zgłaszający zakład przemiału powinien dołączyć poświadczony egzemplarz zgłoszenia do przesyłki mąki lub kaszy jako dokument przewozowy.

4) Rejon Kontroli Skarbowej właściwy dla miejsca przeznaczenia przesyłki sprawdza, czy przesyłka ta nadeszła do zakładu przemiału zgodnie ze zgłoszeniem i czy została zapisana przez odbierający zakład przemiału do księgi obrachunkowej.

5) Po stwierdzeniu zgodności zgłoszenia ze stanem nadeszłej przesyłki Rejon Kontroli Skarbowej pozostawia jeden egzemplarz zgłoszenia w miejscu przeznaczenia przesyłki jako dokument pozyceji przechodowej księgi obrachunkowej, a drugi po potwierdzeniu zwraca Rejonowi Kontroli Skarbowej właściwemu dla miejsca wysłania celem dołączenia do księgi obrachunkowej wysyłającego zakładu przemiału.

6) Zgłoszona przesyłka powinna być dostarczona do miejsca przeznaczenia (do innego zakładu przemiału) najdalej w ciągu 10 dni.

7) W razie nienadejścia przesyłki w oznaczonym wyżej terminie do miejsca przeznaczenia Rejon Kontroli Skarbowej, właściwy dla tego miejsca zawiadamia o tym Rejon Kontroli Skarbowej właściwy dla miejsca wysłania, który przeprowadza dochodzenia w celu pobrania opłaty i wszczęcia postępowania karnego.

Obrót gospodarczy.

§ 36. 1) Przez obrót gospodarczy mąką i kaszą rozumie się obrót tymi produktami, zwolnionymi od opłaty na mocy art. 2 ust. (1) jako przeznaczonymi do spożycia we własnym gospodarstwie producenta lub pracownika rolnego.

2) Za producenta rolnego uważa się: właściciela, dzierżawcę lub użytkownika gospodarstwa wiejskiego (rolnego, leśnego, ogrodowego, nasienne, hodowlanego, rybnego lub pszczelarzkiego), położonego:

- a) na terenie gminy wiejskiej,
- b) na terenie gminy miejskiej, o ile gospodarstwo to stanowi główne źródło dochodu posiadacza.

3) Za pracownika rolnego uważa się każdą osobę, która stale jest zatrudniona w gospodarstwie wiejskim względnie w zakładach lub war-

szatach przemysłowych, prowadzonych w zakresie tego gospodarstwa, albo też która, pracując dorywczo w gospodarstwie wiejskim lub w wymienionych wyżej warsztatach i zakładach, czerpie z tej pracy główne środki utrzymania.

4) Przez spożycie we własnym gospodarstwie producenta lub pracownika rolnego rozumieć należy:

I. zaspakajanie potrzeb żywnościowych:

a) producenta rolnego, zamieszkującego lub przebywającego na terenie danego gospodarstwa wiejskiego, oraz domowników, będących na jego utrzymaniu, a zamieszkujących lub przebywających w tym gospodarstwie,

b) pracownika rolnego oraz domowników, żyjących z nim we wspólności domowej;

II. zużycie mąki lub kaszy dla własnego inwentarza producenta lub pracownika rolnego.

§ 37. Przemiał zboża na cele obrotu gospodarczego powinien być dokonywany na następujących warunkach:

1) Producentom i pracownikom rolnym (§ 36 ust. 2 i 3) przysługuje prawo do przemiału zboża bez uiszczenia opłaty od otrzymywanej mąki i kaszy na podstawie imiennych kart kontroli przemiału gospodarczego według załączanego wzoru Nr 9, wydawanych wymienionym wyżej osobom przez sołtysa gromady lub zarząd miejski jednorazowo na cały rok gospodarczy (od 1 sierpnia danego roku do 31 lipca następnego roku) lub na poszczególne partie zboża.

Sołtysi i zarządy gmin miejskich pobierają od producentów i pracowników rolnych tytułem wynagrodzenia po 10 groszy od każdej wydanej karty kontroli.

2) Karty te składają się z trzech części: odcinka przy grzbiecie, wtórnika i oryginału.

3) Odcinek przy grzbiecie pozostaje u sołtysa lub w zarządzie miejskim, wtórnik zatrzymuje dla siebie osoba, której została wydana karta kontroli, a oryginał powinien być przechowany przez zakład przemiału zboża jako dowód rozchodowy dla mąki i kaszy, wydanych do obrotu gospodarczego.

4) Karty kontroli przemiału gospodarczego nie mogą być odstępowane osobom trzecim, a wtórniki tych kart powinny być przechowywane po ich wykorzystaniu do czasu zużycia mąki i kaszy, otrzymanej na podstawie danej karty.

5) Karty te (wtórniki) służą jednocześnie jako dokumenty przewozowe mąki lub kaszy, wydanej do obrotu gospodarczego.

6) Karty kontroli podlegają ścisłemu zarchiwowaniu i kontroli. Sołtysi gromad otrzymują je bezpłatnie od zarządów gmin na każdorazowe zapotrzebowanie. Zarządom gmin karty kontroli zostają przydzielane również bezpłatnie przez odnośne starostwa.

7) Karty kontroli przemiału gospodarczego powinny zawierać:

- a) serię i numer,
- b) datę wydania,
- c) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania producenta lub pracownika rolnego,
- d) ilość zboża, jaką zamierza osoba wymieniona na karcie przemleć dla celów własnego gospodarstwa,
- e) pieczęć sołtysa lub zarządu gminy miejskiej,
- f) podpis osoby, wystawiającej kartę.

Karty te nie mogą zawierać żadnych podskrobań ani zamazań.

8) Pobranie mąki i kaszy do obrotu gospodarczego na podstawie karty kontroli może odbywać się jednorazowo w ilości, wymienionej na karcie, lub też częściowo. Każdą ilość i rodzaj przemielonego zboża (żyto, pszenica, jęczmień) oraz ilość i rodzaj wydanej mąki i kaszy powinien odnotować zakład przemiału zboża w sposób trwały (atramentem) na odwrotnej stronie karty (oryginału i wtórника) z zaznaczeniem daty wydania. Adnotacja ta powinna być zaopatrzona w podpis i pieczęć przedsiębiorcy.

9) Zabrania się przemielania zboża, przeznaczonego do obrotu gospodarczego, w ilościach większych niż opiewają przedstawione przez osoby, zgłaszające się do zakładu przemiału, karty kontroli, chyba że osoby te uiszczą opłatę od otrzymanej mąki i kaszy.

10) Zabrania się odstępowania mąki i kaszy, otrzymanej na podstawie karty kontroli, osobom trzecim, chociażby one były uprawnione do gospodarczego przemiału zboża.

11) Spółdzielczym piekarniom wiejskim tudzież piekarniom kół gospodyń wiejskich, położonym na terenie gmin wiejskich, w przypadkach wymiany swoim członkom zboża na chleb, przeznaczony do spożycia we własnym gospodarstwie producenta lub pracownika rolnego, przysługuje prawo do zwrotu opłaty od mąki, zużytej do wypieku tego chleba. Celem uzyskania zwrotu opłaty wymienione piekarnie powinny wnieść podanie do właściwej izby skarbowej przy dołączeniu zaświadczenia Związku Rewizyjnego Spółdzielni lub Powiatowej Organizacji Rolniczej, stwierdzającego ilość mąki zużytej do wypieku chleba, wydanego w ciągu ostatniego miesiąca swoim członkom (producentom i pracownikom rolnym).

Podanie wolne jest od opłaty stemplowej (art. 142 pkt 8 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404). Izba Skarbowa załatwi wniesione podanie w terminie do 7 dni.

12) Wprowadzanie do obrotu handlowego wyrobów mącznych, wytworzonych z mąki, pochodzącej z obrotu gospodarczego, jest niedozwolone.

13) Mąka i kasza może być wydawana z zakładu przemiału do obrotu gospodarczego

na podstawie kart kontroli również w drodze wymiany zboża na mąkę i kaszę.

§ 38. 1) Starostwa i zarządy gmin prowadzą zapisek przychodu i rozchodu kart kontroli gospodarczego przemiału zboża według załączanego wzoru Nr 10.

2) Sołtys powinien przechowywać zeszyty otrzymanych kart kontroli aż do ich wyczerpania, po czym grzbiety wydanych kart kontroli zwrócić zarządowi gminy.

Obrót handlowy.

§ 39. Przez obrót handlowy mąką i kaszą rozumie się zakup, załadowywanie, wyładowywanie, transport kolejowy, kołowy i wodny, magazynowanie poza obrębem zakładu przemiału, mieszanie, przetwarzanie i sprzedaż mąki i kaszy.

§ 40. 1) Hurtowa sprzedaż mąki i kaszy jest to sprzedaż tych produktów zakładom detalicznej sprzedaży lub wytwórniom wyrobów mącznych, przy czym sprzedaż ta może się odbywać wyłącznie w opakowaniach z nienaruszonymi zamknięciami (etykiety i plomby).

2) Detaliczna sprzedaż mąki i kaszy jest to drobna sprzedaż tych produktów bezpośrednio konsumentom.

§ 41. W zakładach detalicznej sprzedaży mąki i kaszy oraz w wytwórniach wyrobów mącznych może znajdować się w stanie otwartym tylko jeden worek każdego gatunku mąki i kaszy.

Kontrola przemiału zboża i obrotu mąką i kaszą.

§ 42. 1) Wszelki przemiał zboża, wszystkie fazy obrotu handlowego oraz obrót gospodarczy mąką i kaszą podlega kontroli, przy czym zakłady przemiału zboża i wytwórnie wyrobów mącznych mogą być kontrolowane o każdej porze dnia i nocy.

2) W razie stwierdzenia w zakładzie przemiału zboża lub w wytwórni wyrobów mącznych nadużyć, polegających na uszczupleniu opłaty, izba skarbowa może poddać ten zakład lub wytwórnię stałemu nadzorowi skarbowemu.

§ 43. 1) Zakład przemiału zboża nie może mieć żadnego połączenia z wytwórnią wyrobów mącznych lub zakładem detalicznej sprzedaży mąki i kaszy, zarówno podlegającej opłacie, jak i wytworzonej z innego zboża niż żyto, pszenica i jęczmień.

2) W stosunku do zakładów przemiału zboża, istniejących w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, wojewódzka władza administracji ogólnej w porozumieniu z izbą skarbową może zezwolić na odstępstwa od przepisu, zawartego w ust. 1).

3) Wydane zezwolenie ulega cofnięciu:

a) w razie stwierdzenia w danym przedsię-

biorstwie nadużycia, polegającego na uszczupleniu opłaty,

b) w przypadku niestosowania się przez przedsiębiorstwo do warunków, określonych w zezwoleniu.

§ 44. O zgłoszeniu zakładu przemiału zboża, wytwórni wyrobów mącznych lub hurtowej sprzedaży mąki i kaszy oraz o wydaniu potwierdzenia tego zgłoszenia zgodnie z przepisami prawa przemysłowego władza, właściwa do wydania tego potwierdzenia, bezzwłocznie zawiadamia urząd skarbowy akcyz i monopolów państwowych, na terenie którego znajduje się zgłoszone przedsiębiorstwo.

§ 45. 1) Jeżeli przedsiębiorca nie kieruje osobiście zakładem przemiału zboża, wytwórnią wyrobów mącznych lub zakładem hurtowej sprzedaży mąki i kaszy względnie jeżeli przedsiębiorca jest osobą prawną, powinien być ustanowiony zastępca.

2) O ustanowieniu zastępcy przedsiębiorca obowiązany jest zawiadomić powiatową władzę administracji ogólnej.

3) Na zawiadomieniu zastępcy własnoręcznym podpisem powinien stwierdzić, że zastępstwo przyjmuje.

§ 46. 1) Przedsiębiorca lub ustanowiony zastępca obowiązany jest udzielać organom kontrolującym wszelkich informacji oraz pomocy przy wykonywaniu czynności urzędowych tudzież okazywać prowadzone w przedsiębiorstwie księgi obrachunkowe i odnośne dokumenty.

2) Ponadto piekarnie obowiązane są podawać organom kontrolującym faktyczną zdolność wypieku posiadanych pieców, poświadczoną przez instytucję samorządu gospodarczego (izba przemysłowo-handlowa, izba rzemieślnicza) lub przez cech, normalny rozkurz mąki, przeciętny przypiek oraz ilość dni roboczych dla każdego pieca w ciągu badanego okresu.

§ 47. 1) W zakładach przemiału zboża, w wytwórniach wyrobów mącznych oraz w zakładach hurtowej sprzedaży mąki i kaszy worki z tymi produktami powinny być układane w sposób, umożliwiający ich przeliczenie i skontrolowanie zawieszonych na nich etykiet.

2) Wymienione w ustępie poprzedzającym zakłady i wytwórnie powinny posiadać legalizowaną wagę z odważnikami.

§ 48. 1) Zakłady przemiału zboża oraz zakłady hurtowej sprzedaży mąki lub kaszy obowiązane są do każdej przesyłki dołączać konsygnację lub inny dokument (rachunek, faktura, kolejowy list przewozowy, konosament itp.) z uwidocznieniem nazwy lub firmy i adresu swego zakładu, nazwy lub firmy i adresu odbiorcy, daty wysłania towaru, rodzaju i ilości towaru, N-ru wagonu kolejowego lub nazwy statku, a przy transportach kołowych — imienia i nazwiska przewoźnika.

2) Obrót handlowy mąką i kaszą bez dokumentów przewozowych wymienionych w ustępie poprzedzającym, lub za dokumentami, nie zawierającymi wszystkich danych, wymienionych w poprzedzającym ustępie, jest niedozwolony.

§ 49. Zakłady detalicznej sprzedaży mąki i kaszy oraz wytwórnie wyrobów mącznych obowiązane są przechowywać w ciągu 2 lat zdjęte z opakowań z mąką i kaszą etykiety z plombami oraz dokumenty, o których mowa w § 48, otrzymane z zakładów przemiału zboża lub z zakładów hurtowej sprzedaży produktów przemiału, i na żądanie organów kontrolujących je okazywać.

§ 50. 1) Urzędy skarbowe akcyz i monopolów państwowych przez swoje organa wykonawcze sprawują w miastach wojewódzkich, powiatowych i w miastach wydzielonych kontrolę wszystkich zakładów przemiału zboża, wytwórni wyrobów mącznych oraz zakładów hurtowej i detalicznej sprzedaży mąki i kaszy, a w innych miastach i gminach wiejskich — kontrolę tylko tych zakładów przemiału zboża i wytwórni wyrobów mącznych, które na rok 1938 wykupiły świadectwa przemysłowe od I do V kategorii włącz-
nie.

Kontrola pozostałych zakładów przemiału zboża, wytwórni wyrobów mącznych oraz zakładów hurtowej i detalicznej sprzedaży mąki i kaszy należy do zakresu działania powiatowych władz administracji ogólnej i zarządów gmin przy współudziale zainteresowanych organów samorządu gospodarczego. Za wykonywanie kontroli nad obrotem mąką i kaszą przez zarządy gmin będzie przyznane wynagrodzenie, którego wysokość ustalona zostanie oddzielnym zarządzeniem.

2) Kontrolę transportu mąki i kaszy wykonują organa urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych oraz powiatowych władz administracji ogólnej przy współudziale władz samorządowych i organów Polskich Kolei Państwowych.

§ 51. Zastrzeżone w oddzielnych przepisach uprawnienia organów Kontroli Skarbowej i Ochrony Skarbowej w całej pełni odnoszą się również i do zwalczania przestępstw, wynikających z naruszenia przepisów ustawy o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych oraz wydanych na jej podstawie rozporządzeń.

§ 52. Do obowiązków organów kontrolujących należy:

I. w zakładach przemiału zboża:

1) sprawdzanie zgodności zapisów w księgach z dokumentami i ze stanem faktycznym zapasów mąki i kaszy oraz sprawdzanie, czy księga obrachunkowa jest prowadzona prawidłowo,

2) badanie, czy wydana do obrotu gospodarczego ilość mąki i kaszy znajduje pokrycie w przechowywanych kartach kontroli i czy karty kontroli zawierają wszystkie dane, wymagane niniejszym rozporządzeniem,

3) porównywanie ilości wypuszczonej do obrotu handlowego mąki i kaszy z pobranymi i pozostałymi etykietami w przedsiębiorstwie oraz badanie, czy przechowywane etykiety nie są uszkodzone.

4) stwierdzanie, czy zakład przemiału zboża używa przepisowych i właściwych etykiet,

5) sprawdzanie:

a) czy mąka i kasza znajdują się w przepisowych opakowaniach pod względem wagi.

b) czy waga mąki i kaszy, pozostającej na składzie w zamkniętych przepisowo opakowaniach, odpowiada wadze podanej na etykiecie i czy zamknięcia (etykiety i plomby) są nałożone w przepisowy sposób,

c) czy worki służące do opakowania mąki i kaszy, przeznaczonej do obrotu handlowego, odpowiadają przepisom niniejszego rozporządzenia;

II. w zakładach hurtowej sprzedaży mąki — sprawdzanie:

1) czy zapisy w książce magazynowej są zgodne z dokumentami i czy księga jest prawidłowo prowadzona,

2) czy znajdujące się w składzie zapasy mąki są zgodne z zapasem książkowym,

3) czy wykazana na konsygnacjach, rachunkach, fakturach itp. dokumentach firma jest zgodna z firmą, uwidocznioną na etykietach i plombach,

4) czy worki z mąką i kaszą posiadają odpowiednie zabezpieczenia (plomby i etykiety) w stanie nienaruszonym,

5) czy mąka i kasza znajdują się w przepisowych opakowaniach pod względem wagi i jakości opakowań,

6) czy waga poszczególnych worków z mąką i kaszą jest zgodna z wagą, uwidocznioną na etykietach;

III. w zakładach detalicznej sprzedaży mąki i kaszy — sprawdzanie:

1) czy worki z mąką i kaszą posiadają odpowiednie zabezpieczenia (plomby i etykiety) w stanie nienaruszonym oraz czy waga jednostek jest zgodna z wagą, oznaczoną na etykiecie,

2) czy mąka i kasza znajduje się w przepisowych opakowaniach co do wagi i jakości worków,

3) czy zakład posiada zdjęte z opakowań etykiety oraz czy ilość ich i rodzaj odpowiada danym, zawartym w konsygnacjach, fakturach lub innych dokumentach,

4) czy tylko jeden worek każdego gatunku mąki i kaszy jest otwarty;

IV. w wytwórniach wyrobów mącznych:

1) czynności kontrolne wymienione w ust. III pkt 1, 2, 3, i 4 oraz

2) badanie zdolności produkcyjnej wytwórni celem sprawdzenia, czy zakład ten używa tylko mąki, od której została uiszczona opłata.

§ 53. 1) Kontrola transportu mąki i kaszy polega na sprawdzaniu:

a) czy worki z mąką i kaszą posiadają odpowiednie zabezpieczenia (plomby i etykiety) i czy zabezpieczenia te są w stanie nienaruszonym,

b) czy do przesyłki są dołączone wymagane niniejszym rozporządzeniem dokumenty, karty kontrolne — w obrocie gospodarczym itp., oraz czy dane, zawarte w tych dokumentach lub kartach kontroli odpowiadają rzeczywistości stanowi przesyłki,

c) czy opakowania z mąką i kaszą są przepisowe pod względem wagi i jakości worków.

2) Organa Polskich Kolei Państwowych sprawdzają jedynie, czy do kolejowych przesyłek mąki i kaszy dołączone są dokumenty, przewidziane niniejszym rozporządzeniem, i czy waga przesyłki jest zgodna z wagą, podaną w dokumentach przewozowych.

§ 54. Poza czynnościami, wymienionymi w §§ 52 i 53, organa, powołane do kontrolowania przemiału zboża i obrotu mąką i kaszą, powinny sprawdzać, czy nie mają miejsca naruszenia innych przepisów ustawy o środkach finansowych dla kształtowania cen produktów rolniczych i wydanych na jej podstawie rozporządzeń.

§ 55. 1) O wszelkich stwierdzonych naruszeniach obowiązujących przepisów, polegających na uszczupleniu ustanowionej opłaty, należy donosić przy dołączeniu odpowiedniego protokołu z przeprowadzonych dochodzeń właściwemu urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych, który po wymierzeniu przypadającej opłaty prześle akta sprawy do właściwego sądu grodzkiego w celu zastosowania sankcji karnych, przewidzianych w ustawie o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych.

Przedmiot przestępstwa należy, po dokonaniu oględzin, sporządzeniu dokładnego opisu i zabezpieczeniu, oddać na przechowanie właścicielowi lub innej osobie godnej zaufania z obowiązkiem przedstawienia go na każde żądanie władz sądowych lub administracyjnych.

2) O wszelkich naruszeniach innych przepisów ustawy o środkach finansowych dla kształtowania cen artykułów rolniczych i wydanych na jej podstawie rozporządzeń należy donosić powiatowej władzy administracji ogólnej przy dołączeniu odpowiedniego protokołu z przeprowadzonego dochodzenia.

Władza ta po rozpatrzeniu sprawy wydaje odpowiednie orzeczenie, a w razie stwierdzenia, że dana sprawa należy do właściwości władz sądowych, przekazuje niezwłocznie po ewentualnym uzupełnieniu dochodzeń akta sprawy właściwemu sądowi.

Księgi kontrolne.

§ 56. 1) Każde przedsiębiorstwo, trudniące się przemiałem zboża, obowiązane jest prowadzić księgę obrachunkową według załączonego wzoru Nr 11 i zamieszczonych na nim wskazówek.

2) Zakłady hurtowej sprzedaży mąki i kaszy obowiązane są prowadzić księgę magazynową według wzoru Nr 12 przy zastosowaniu się do umieszczonych na nim wskazówek.

3) Wymienione wyżej księgi winny być oparażowane przez zarząd gminy.

4) Zapisy do ksiąg winny być dokonywane nie później, jak dnia następnego do godziny 10, z wyjątkiem zapisów, dotyczących wywozu mąki i kaszy za granicę lub na obszar W. M. Gdańska, które powinny być dokonane w dniu wywozu przesyłki (§ 31 ust. 2).

5) Wpisów do ksiąg należy dokonywać wyłącznie atramentem; nie mogą one zawierać podskrobań i zamazań, a wszelkie poprawki winny być omówione.

6) Zapisy do ksiąg mogą być dokonywane zbiorowymi pozycjami dziennymi pod warunkiem jednak ich udowodnienia szczegółowymi zestawieniami poszczególnych pozycji jednostkowych w księdze szczegółowej, prowadzonej według stosowanego w danym przedsiębiorstwie wzoru.

§ 57. 1) Księgi obrachunkowe i dokumenty do nich obowiązany jest przedsiębiorca przechowywać w porządku w ciągu lat 5.

2) W razie likwidacji przedsiębiorstwa przed tym terminem księgi obrachunkowe i dokumenty powinny być złożone we właściwym urzędzie skarbowym akcyz i monopolów państwowych w ciągu 14 dni po wyczerpaniu zapasów mąki i kaszy.

Właściwość orzecznictwa.

§ 58. Orzecznictwo w sprawach, dotyczących wymiaru i poboru opłaty, należy do urzędów skarbowych akcyz i monopolów państwowych, a orzecznictwo administracyjne w innych sprawach — do władz administracji ogólnej przy

uwzględnieniu przepisów, zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

Przepisy przejściowe.

§ 59. 1) Wszystkie zapasy mąki: żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy: pszennej i jęczmiennej, znajdujące się w zakładach hurtowej sprzedaży tych artykułów, podlegają w chwili wejścia w życie przepisów niniejszego rozporządzenia przymusowemu zgłoszeniu w dwóch egzemplarzach powiatowej władzy administracji ogólnej.

2) Takiemu samemu zgłoszeniu podlegają zapasy mąki: żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy: pszennej i jęczmiennej, znajdujące się w zakładach detalicznej sprzedaży tych produktów i w wytwórniach wyrobów mącznych, o ile przekraczają 500 kg łącznie.

3) Jeden egzemplarz zgłoszenia zatrzymuje powiatowa władza administracji ogólnej, drugi zaś po poświadczeniu zwraca przedsiębiorstwu zgłaszającemu. Egzemplarz ten powinien przedsiębiorca przechować i okazać na żądanie organów kontrolujących.

4) Wszystkie podlegające i nie podlegające zgłoszeniu zapasy produktów, o których mowa w ust. 1) i 2), znajdujące się w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w zakładach hurtowej i detalicznej sprzedaży oraz w wytwórniach wyrobów mącznych, nie podlegają opłacie z tym jednak zastrzeżeniem, że do dnia 30 września 1938 r. włącznie powinny być przepisowo opakowane oraz zaopatrzone w etykiety wzoru Nr 2 (bezpłatne) i plomby, przewidziane niniejszym rozporządzeniem.

§ 60. Wszystkie zapasy mąki: żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy: pszennej i jęczmiennej, znajdujące się w zakładach przemiału zboża, mogą być z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wprowadzane do obrotu handlowego jedynie w przepisowych opakowaniach z odpowiednimi etykietami i plombami, przewidzianymi w tym rozporządzeniu.

Przepisy końcowe.

§ 61. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 5 września 1938 r.

Załączniki do rozp. Min. Skarbu
z dnia 19 sierpnia 1938 r. (poz. 477).

Wzór Nr 1
do § 19.

Kolor druku — niebieski.

Kolor druku — zielony.

Kolor druku — brązowy.

Kolor druku — fioletowy.

Kolor druku — złoty.

UWAGA: Ramka etykiet giloszowa.

Kolor druku — czarny.

Kolor druku — czarny.

Kolor druku — czarny.

Kolor druku — czarny.

Kolor druku — czarny.

UWAGA: Ramka etykiet giloszowa.

Kolor druku — amarantowy.

UWAGA: Ramka etykiety giloszowa.

KASA URZĘDU SKARBOWEGO

Wzór Nr 4
do § 22.

W .....

księga poboru etykiet

zakładu przemiału zboża .....

E t y k i e t y   w   z o r u   N r   1

Sprzedano za gotówkę		Wydano za pokredytowaniem opłaty				Termin płatności	Wpłacono na poczet wykorzystanego kredytu			Zwrócono etykiet do kasy	
		Przyznano kredyt		Wykorzystano kredyt			Data	Pozycja dziennika przychodu	Kwota zł	Data	Na kwotę zł
Data	Na kwotę z	Data i L. za- rządzenia Izby Skarbowej	Na kwotę zł	Data	Na kwotę zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Etykiety wzoru Nr 2

Etykiety wzoru
Nr 3

Wydano z kasy		Zwrócono do kasy		Wydano z kasy		19	20
Data	Na jaką ilość mąki i kaszy (w kilogra- mach)	Data	Na jaką ilość mąki i kaszy (w kilogra- mach)	Data	Na jaką ilość mąki i kaszy (w kilogra- mach)		
13	14	15	16	17	18		

U W A G I

NAZWA URZĘDU CELNEGO
LUB PRZEKAZOWEGO

(Strona 1).

Wzór Nr 5
do § 23.

Nr.....

Z A Ś W I A D C Z E N I E

uprawniające do poboru etykiet na mąkę i kaszę, przywiezioną z zagranicy
lub z obszaru W. M. Gdańska

Nazwisko i imię importera (lub firma) oraz adres	Wyszczególnienie przywiezionego towaru	Waga brutto (waga pro- duktu wraz z workiem) kg	Przypadająca opłata od mąki i kaszy zł	U w a g i

Podpis urzędnika upoważnionego

Data ..... Pieczęć Urzędu

(Strona 2 — wypełnia kasa urzędu skarbowego).

Data	W Y D A N O E T Y K I E T				U w a g i
	w z o r u N r 1			w z o r u N r 2	
	Na jaką ilość mąki i kaszy kg	Kwota uiszcz- nej opłaty zł	Pozycja dziennika przychodu	Na jaką ilość mąki i kaszy kg	

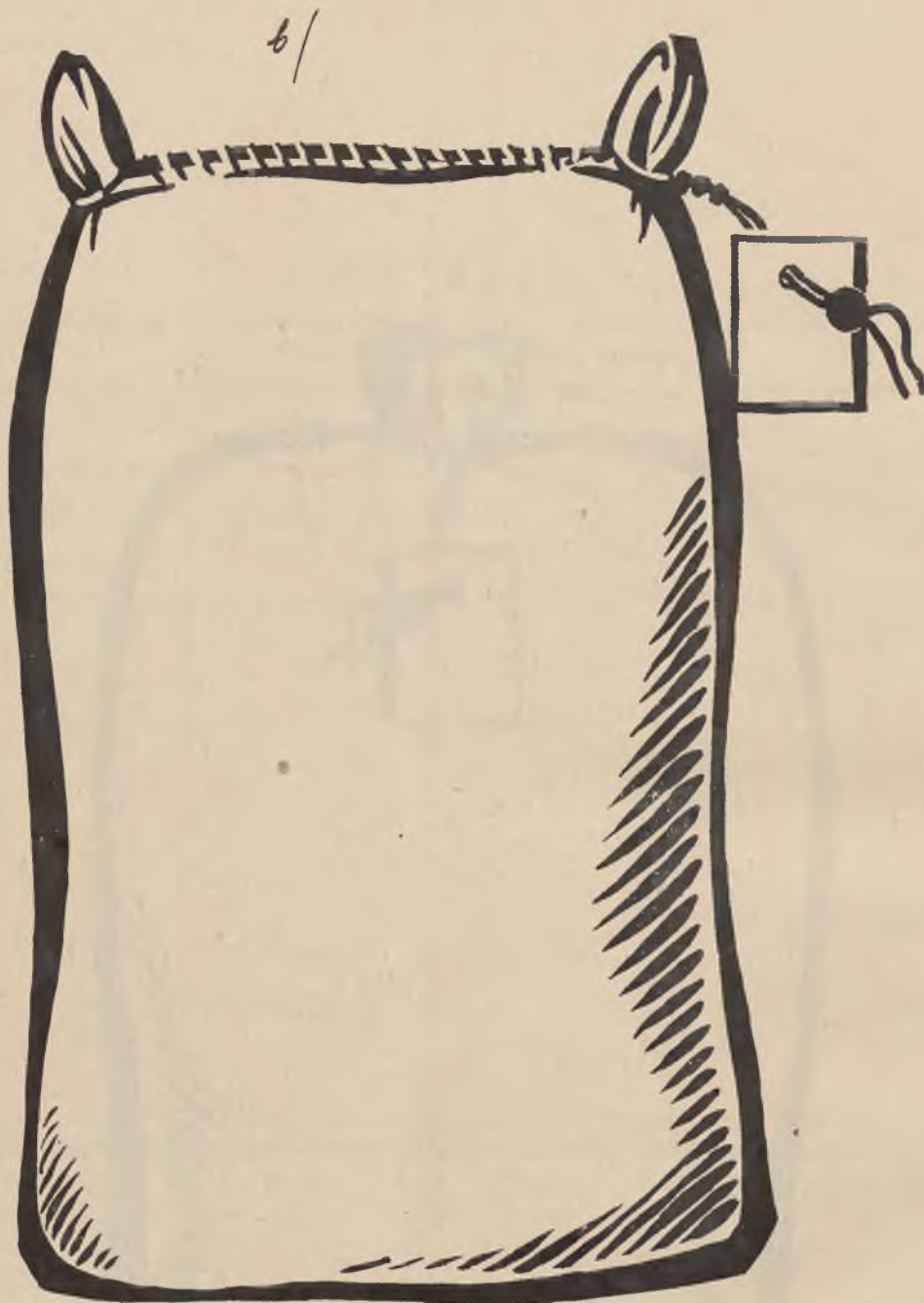
Podpis urzędnika upoważnionego

Pieczęć Kasy

Wzór Nr 6
do § 25.

a/

UWAGA:

Zamknięcie worka za pomocą sznurka powinno być dokonane w sposób następujący:

a) w przypadku, gdy worek posiada jeden uchwyt, należy uchwyt ten okręcić sznurkiem 2 — 3 razy, przesyć go obydwoma końcami sznurka w przeciwnych kierunkach, po czym mocno zawiązać na 3 węzły, nanizając etykietę i nałożyć plombę w ten sposób, aby jej nakładka była umieszczona na etykiecie po tej stronie, na której wydrukowany jest tekst, a pierścień plomby — na odwrotnej stronie etykiety. Ząbki nakładki powinny przebić etykietę i zaciskać się w pierścieniu;

b) w przypadku, gdy worek posiada dwa uchwyty, należy najpierw okręcić sznurkiem 2 — 3 razy lewy uchwyt, przesyć go obydwoma końcami sznurka w przeciwnych kierunkach, następnie tym samym sznurkiem zeszyć worek wzdłuż złączonych górnych krawędzi na całej długości do prawego uchwytu (szew powinien być gęsty, przynajmniej 2 cm jeden ścieg od drugiego), okręcić prawy uchwyt 2 — 3 razy, przesyć go obydwoma końcami sznurka w przeciwnych kierunkach, zawiązać na 3 węzły, nanizając etykietę i nałożyć plombę w sposób, wskazany w punkcie a).

DEKLARACJA WYWOZOWA

na mąkę i kaszę, wywożoną na obszar W. M. Gdańska.

Firma, wywożąca mąkę lub kaszę, oraz jej adres _____

Miejsce i data nadania towaru do przewozu _____

Nr wagonu _____ Nr samochodu _____ Nazwa statku _____

Wyszczególnienie produktów (mąka: żytnia, pszenna, jęczmienna lub kasza: pszenna, jęczmienna)	Waga brutto (waga produktu wraz z workiem) — słownie kg	Rodzaj i Nr dokumentu przewozowego	U w a g i

Data, pieczęć firmy i podpis zgłaszającego wywóz _____

Urząd przekazowy _____ Nr rejestru _____.

Potwierdza się, że wymienione, wyżej produkty zostały wywiezione na obszar W. M. Gdańska _____
(wymienić Nr pociągu, nazwę statku i t. p.)

Dnia _____ Pieczęć Urzędu i podpis urzędnika upoważnionego _____

Gmina:

Odcinek
pozostałe w ze-
szycie.

KARTA KONTROLI
gospodarczego przemiału zboża

Seria A Nr _____

Ważna od daty
wydania do dnia
31 lipca 19____r.

P. _____
(nazwisko)

(imię)

zamieszkały w _____

producent — pracownik rolny*)

jest uprawniony do przemiału na potrzeby
własnego gospodarstwa _____ **kwi nt a l i**

słownie _____ kwintali
zboża (żyta, pszenicy i jęczmienia)

bez uiszczenia od otrzymanej mąki i kaszy opłaty,
wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz.
U. R. P. Nr 56, poz. 447).

Data wydania karty: _____

(podpis przedstawiciela Zarządu gminy
lub sołtysa)

*) zbędne skreślić.

(Strona 1).

Gmina:

W t ó r n i k
pozostałe u osoby,
której wydano ni-
niejszą kartę

KARTA KONTROLI
gospodarczego przemiału zboża

Seria A Nr _____

Ważna od daty
wydania do dnia
31 lipca 19____r.

P. _____
(nazwisko)

(imię)

zamieszkały w _____

producent — pracownik rolny*)

jest uprawniony do przemiału na potrzeby
własnego gospodarstwa _____ **kwi nt a l i**

słownie _____ kwintali
zboża (żyta, pszenicy i jęczmienia)

bez uiszczenia od otrzymanej mąki i kaszy opłaty,
wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz.
U. R. P. Nr 56, poz. 447).

Data wydania karty: _____

Pieczęć Zarządu
gminy lub sołtysa

(podpis przedstawiciela Zarządu gminy
lub sołtysa)

Gmina:

Wzór Nr 9
do § 37 ust. 1).
Original
pozostałe w za-
kładzie przemia-
łu zboża

KARTA KONTROLI
gospodarczego przemiału zboża

Seria A Nr _____

Ważna od daty
wydania do dnia
31 lipca 19____r.

P. _____
(nazwisko)

(imię)

zamieszkały w _____

producent — pracownik rolny*)

jest uprawniony do przemiału na potrzeby
własnego gospodarstwa _____ **kwi nt a l i**

słownie _____ kwintali
zboża (żyta, pszenicy i jęczmienia)

bez uiszczenia od otrzymanej mąki i kaszy opłaty,
wprowadzonej ustawą z dnia 5 sierpnia 1938 r. (Dz.
U. R. P. Nr 56, poz. 447).

Data wydania karty: _____

Pieczęć Zarządu
gminy lub sołtysa

(podpis przedstawiciela Zarządu gminy
lub sołtysa)

Starostwo _____
Zarząd gminy _____

ZAPISEK PRZYCHODU I ROZCHODU
kart kontroli gospodarczego przemiału zboża
Rok obrachunkowy 19___/___

(Strona lewa)

Przychód

L. p.	Data	O t r z y m a n o:			U w a g i
		Ilość zeszy- tów kart kontroli	Seria	Od Nr do Nr	

(Strona prawa)

Rozchód

L. p.	Data	W y d a n o:				U w a g i
		Nazwa gminy lub sołectwa	Ilość zeszy- tów kart kontroli	Seria	Od Nr do Nr	

KSIĘGA OBRACHUNKOWA

zakładu przemiału zboża

w .....

na rok 19   /

O B J A Ś N I E N I A:

- 1) Prowadzenie niniejszej księgi należy rozpocząć od zapisania pozostałości zboża (żyto, pszenica i jęczmień) oraz produktów przemiału na dzień 1 sierpnia każdego roku (w roku obrachunkowym 1938/39 należy zapisać pozostałość zboża i produktów przemiału na dzień 5 września 1938 r.) W tym celu należy w rubr. 3 napisać „Pozostałość na dzień .....", a następnie w rubryce 8, 14 i 15 zapisać zapasy zboża, mąki i kaszy, pozostałe w zakładzie przemiału na dzień 1 sierpnia (a w 1938/39 r. — na dzień 5 września 1938 r.) Dane te należy wpisać po dokładnym ustaleniu rzeczywistych zapasów.
- 2) Po zakończeniu każdej strony księgi podkreśla się pod ostatnią pozycją rubryki: 6 — 15 i 22 — 34 linią poziomą, następnie podsumowuje się te rubryki i otrzymane sumy wpisuje się w odpowiednich rubrykach pod linią poziomą w ostatnim wierszu strony; w rubrykach 3 i 19 należy napisać w ostatnim wierszu: „Do przeniesienia”.

Na następnej stronie księgi w rubrykach 3 i 19 wpisuje się: „Z przeniesienia” i przenosi się do odpowiednich rubryk otrzymane sumy z poprzedniej strony.
- 3) Po zakończeniu roku obrachunkowego należy wyprowadzić pozostałości zboża, mąki i kaszy, wpisać je do odpowiednich rubryk, podsumować je i wszystkie rubryki podkreślić dwoma liniami.

Pozycja	Data	Dostawca		Przyjęto żyta, pszenicy i jęczmienia do przemiału			Z przemielonego zboża otrzymano w ciągu danego dnia			Z innych młynów otrzymano			Razem otrzymano		UWAGI
		Nazwisko imię lub firma	Adres	gospodarczego (na podstawie Kart Kontroli)	handlowego	Razem (rubr. 6+7)	maki żytniej, pszennej i jęczmiennej	kaszy pszennej i jęczmiennej	maki żytniej, pszennej i jęczmiennej	kaszy pszennej i jęczmiennej	maki żytniej, pszennej i jęczmiennej (rubr. 10+12)	kaszy pszennej i jęczmiennej (rubr. 11+13)			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
					k	w			n	t	a			e	

17	Pozycja	18	Data	Odbiorca			Wydano do obrotu:					Wystano za granicę lub na obszar W. M. Gdańska			Wywieziono do innych młynów			Razem		35						
19	Nazwisko i imię lub firma	20	Adres	21	gospodarczego (w workach bez etykiet — na podstawie kart kontroli)					handlowego (w workach z etykietami)					26	Nr wagonu kolejowego, lub samochodu, nazwa statku itp.		29	Data zgłoszenia Rejonowi Kontroli Skarbowej i Nr zgłoszenia		33	mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej (rubr. 22+24+27+31)		34	kaszy pszennej i jęczmiennej (rubr. 23+25+28+32)	
	22		23		24	25	27	28	30	31	32	33	34													

KSIĘGA MAGAZYNOWA
zakładu hurtowej sprzedaży mąki i kaszy

W .....

na rok 19 ..... / .....

O B J A Ś N I E N I A :

- 1) Prowadzenie niniejszej księgi należy rozpocząć od zapisania pozostałości mąki i kaszy na dzień 1 sierpnia każdego roku (w roku obrachunkowym 1938/39 należy zapisać pozostałości na dzień 5 września 1938 r). W tym celu w rubr. 3 należy napisać: „Pozostałość na dzień.....”, a następnie w rubrykach 5 — 14 wpisać odpowiednie ilości worków z odnośnym produktem przemiału oraz ogólną ich wagę, przy czym worki z mąką i kaszą o różnej wadze należy wpisywać w oddzielnych pozycjach, np. ilość worków 100-kilogramowych i ogólną ich wagę — w jednej pozycji, ilość worków 80-kilogramowych i ogólną ich wagę — w drugiej pozycji itp. Dane te należy wpisać po dokładnym ustaleniu zapasów mąki i kaszy, pozostałych na składzie na dzień 1 sierpnia każdego roku (a w roku 1938/39 — na dzień 5 września 1938 r.).
- 2) Po zakończeniu każdej strony księgi, należy pod ostatnią pozycją podkreślić rubryki: 5 — 14 i 20 — 29 linią poziomą, następnie rubryki te podsumować i odpowiednie sumy wpisać pod linią poziomą w ostatnim wierszu strony; w rubrykach 3 i 18 należy napisać „Do przeniesienia” (w ostatnim wierszu).
Następną stronę zaczyna się od umieszczenia w rubr. 3 i 18 napisu „Z przeniesienia”, po czym należy przenieść do odpowiednich rubryk sumy, otrzymane na poprzedniej stronie.
- 3) W ostatnim dniu roku obrachunkowego, po wpisaniu wszystkich transakcyj, wyprowadza się pozostałość mąki i kaszy na rok następny, bilansuje się obie strony księgi przez wpisanie po stronie prawej pozostałych zapasów, podsumowuje się i podkreśla się wszystkie rubryki 2 poziomymi liniami.

(Strona prawa)

[illegible][illegible]

z 26 sierpnia   Nr 62   Rok 1938

Poz. 478. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 sierpnia 1938 r. o tymczasowym wprowadzeniu w życie niektórych postanowień umowy gospodarczej z dnia 1 lipca 1938 r. między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką wraz z protokołem końcowym, protokołem posiedzenia, układem w sprawie płatności za obroty towarowe (rozrachunkowym) oraz protokołem końcowym do umowy gospodarczej i układu rozrachunkowego.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 17 sierpnia   Nr 186   Rok 1938

Poz. 351. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 352. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 353. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 354. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 28 lipca 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o zmianie wykazu instytucji uprawnionych do wydawania zaświadczeń eksportowych, wymienionych w § 3 rozporządzenia z dnia 25 października 1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów.

z 18 sierpnia   Nr 187   Rok 1938

Poz. 355. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 19 sierpnia   Nr 188   Rok 1938

Poz. 356. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 357. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 358. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 359. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 360. Okólnik C 147 Ministerstwa Skarbu z dnia 21 czerwca 1938 r. L. D. IV. 8704/3/38 o zaświadczeniach służących za podstawę do zwolnienia od cła przedmiotów pokazowych i pomocy naukowych.

z 20 sierpnia   Nr 189   Rok 1938

Poz. 361. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 362. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 363. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 364. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 sierpnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wydawaniu zaświadczeń na wolny od cła wywóz masła.

z 22 sierpnia   Nr 190   Rok 1938

Poz. 365. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 23 sierpnia   Nr 191   Rok 1938

Poz. 366. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 20 sierpnia 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu w sprawie organizacji Komisji do opiniowania o użyciu środków finansowych, gromadzonych z tytułu poboru opłat od mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy pszennej i jęczmiennej.

Na podstawie art. 8 ust. (3) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447) zarządzam co następuje:

§ 1.

Komisja do opiniowania o użyciu środków finansowych, gromadzonych z tytułu poboru opłat od mąki żytniej, pszennej i jęczmiennej oraz kaszy pszennej i jęczmiennej, która to Komisja w dalszych paragrafach będzie nazywana Komisją — powołana zostaje przy Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych.

§ 2.

Do zakresu działania Komisji należy:

1. Opiniowanie potrzeby i stopnia uruchomienia w danym roku gospodarczym środków nagromadzonych na podstawie ustawy z dnia 5.VIII.1938 r. o środkach finansowych na popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447).

2. Opiniowanie listy artykułów rolniczych, które mają być objęte akcją popierania cen oraz skali i trybu postępowania przy tej akcji.

3. Opracowywanie opinii w innych sprawach, przekazanych Komisji przez Rząd na podstawie art. 8 wymienionej ustawy.

Komisja ustala swe opinie w ramach ogólnych wytycznych, na których opierać się będzie w danym okresie gospodarczym rządowa polityka kształtowania cen artykułów rolniczych.

§ 3.

W skład Komisji wchodzi:

a) Przewodniczący, powołany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, z poza grona funkcjonariuszów państwowych;

b) stali delegaci w ilości: 7-miu od Związku Izb i Organizacyj Rolniczych, 2-ch od Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, jednego od Związku Izb Rzemieślniczych oraz

c) powołani przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych: jeden przedstawiciel Związku Rewizyjnego Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych R. P. w Warszawie, jeden przedstawiciel Związku Spółdzielni Spożywców „Społem“, jeden przedstawiciel Zawodowych Związków pracowników umysłowych oraz jeden przedstawiciel Zawodowych Związków pracowników fizycznych.

Każdy z członków Komisji ma swego zastępcę, powołanego w analogiczny sposób; zastępcę Przewodniczącego Komisji mianuje Minister Rolnictwa i Reform Rolnych spośród członków Komisji.

§ 4.

Komisja działa na podstawie regulaminu, który wyda Minister Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 5.

Posiedzenia Komisji odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej wszakże niż 4 razy w ciągu roku.

§ 6.

Zamiejscowym członkom Komisji Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych zwracać będzie koszty podróży według norm przysługujących urzędnikom państwowym, pobierającym uposażenie grupy VI.

§ 7.

Dla prowadzenia biura Komisji Minister Rolnictwa i Reform Rolnych wyznaczy urzędnika spośród funkcjonariuszy Ministerstwa.

§ 8.

Kadencja Komisji trwa od 1 sierpnia do 31 lipca roku następnego.

§ 9.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 5 września 1938 r.

Poz. 367. Regulamin Komisji do opiniowania o użyciu środków finansowych, gromadzonych z tytułu poboru opłat od mąki żytniej, pszennej, jęczmiennej oraz kaszy pszennej i jęczmiennej, wydany przez Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych w porozumieniu z Ministrem Skarbu w dniu 20 sierpnia 1938 r.

Na podstawie art. 8 ust. (3) ustawy z dnia 5 sierpnia 1938 r. o środkach finansowych na

popieranie gospodarczo uzasadnionego kształtowania cen artykułów rolniczych (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447) zarządzam co następuje:

§ 1.

Posiedzenia Komisji zwołuje jej przewodniczący w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych według uznania, bądź na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ członków Komisji, wyrażone pisemnie.

Zaproszenia na posiedzenie, zawierające datę, godzinę, miejsce i porządek dzienny posiedzenia (wraz z protokołem poprzedniego posiedzenia) powinny być rozesłane pod adresem członków Komisji i ich zastępców co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem. W przypadkach szczególnie nagłych powyższy okres może być skrócony, a nawet dopuszczalne jest zwołanie posiedzenia w drodze telefonicznej lub telegraficznej, przy jednoczesnym jednak podaniu porządku dziennego.

§ 2.

Do prawomocności posiedzeń i uchwał Komisji wymagana jest obecność Przewodniczącego lub jego zastępcy i przynajmniej 8-miu członków lub ich zastępców.

Przewodniczący oraz każdy z członków Komisji posiada prawo jednego głosu.

Zastępcą członka Komisji może brać udział w posiedzeniu Komisji, na którym obecny jest członek, którego zastępuje, wówczas jednak nie przysługuje mu prawo głosowania. W posiedzeniach Komisji mogą brać udział i zabierać głos w obradach przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw, jednakże nie przysługuje im prawo głosowania.

Uchwały Komisji zapadają większością głosów, przyczym w razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego.

§ 3.

Wnioski członków Komisji nie objęte porządkiem dziennym należy kierować do biura Komisji. O wprowadzeniu tych wniosków na porządek dzienny danego posiedzenia Komisji decyduje Przewodniczący.

§ 4.

Z obrad Komisji sporządzony jest każdorazowo protokół. Wnioski mniejszości muszą być zaprotokółowane.

§ 5.

Biuro Komisji jest obowiązane:

1. przygotowywać w porozumieniu z Przewodniczącym porządek dzienny obrad Komisji;

2. utrzymywać ewidencję stanu rachunku sum, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 5.VIII. 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 447);

3. prowadzić protokół obrad Komisji.

§ 6.

Protokół posiedzenia Komisji powinien być rozesłany najpóźniej 7 dnia po odbyciu danego posiedzenia wszystkim członkom Komisji i ich zastępcom.

O ile którykolwiek uczestnik danego posiedzenia spośród członków Komisji lub ich zastępców zgłosi w ciągu 7 dni od daty rozesłania protokołu poprawkę do treści protokołu, powinna być w protokole uczyniona odpowiednia adnotacja.

§ 7.

Przewodniczący przedkłada Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych uchwały Komisji oraz referuje wnioski mniejszości.

§ 8.

Nieusprawiedliwiona nieobecność na dwóch następujących po sobie posiedzeniach danego członka Komisji uprawnia Przewodniczącego stosownie do charakteru członka:

- a) do wystąpienia z wnioskiem o zmianę delegata do instytucji delegującej,
- b) do wystąpienia z wnioskiem do Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych o zmianę przedstawiciela instytucji powołanej do udziału w Komisji.

---

z 24 sierpnia   Nr 192   Rok 1938

Poz. 368. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 369. Ogłoszenie Komisarza Rządowego Izby Lekarsko-Dentystycznych z dnia 22 sierpnia 1938 r. o wyznaczeniu mężów zaufania przez stowarzyszenia lekarsko-dentystyczne.

z 25 sierpnia   Nr 193   Rok 1938

Poz. 370. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 371. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 372. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 373. Obwieszczenie Ministerstwa Sprawiedliwości o wypuszczeniu w obieg znaczków sądowych nowego wzoru z napisem „opłata sądowa“ o wartości 50 gr i 1 zł i o wycofaniu z obiegu dotychczasowych znaczków tej samej wartości.

z 26 sierpnia   Nr 194   Rok 1938

Poz. 374. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 375. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 376. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

D. Komunikaty.

Z powołaniem się na okólnik Nr. 66 z dnia 25.IV.1931 r. w sprawie korespondencji zagranicznej, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Nr 3 z 1931 r. poz. 107 — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina, że na kopertach pism kierowanych do urzędów zagranicznych R. P. adres należy umieszczać wyłącznie w języku francuskim.

NAKŁADEM MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

POD KIEROWNICTWEM

inż. arch. MIECZYSŁAWA SURWIŁŁY

WYDANE ZOSTAŁO DZIEŁO

ANALIZA ROBÓT BUDOWLANYCH

Dzieło to składa się z 2 części:

Część 1. Podstawy analityczne robót budowlanych.

Część 2. Przedmiar, analiza cen i kosztorys robót budowlanych.

Ogólna objętość dzieła wynosi 800 stron (50 arkuszy) formatu znormalizowanego A⁴ (210 × 297).

„Analiza Robót Budowlanych” w myśl okólnika Min. Spraw Wewnętrznych Nr. 18 z dnia 11.V.1938 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 15/38) normować będzie stosunek między budującymi władzami, podległymi Ministerstwu Spraw Wewnętrznych a wykonawcami budowli; obejmuje ona w części 1-ej ustalone normy wydajności robocizny i zużycia materiałów budowlanych, niezbędne do jednolitego traktowania na terenie całej Rzeczypospolitej przy sporządzaniu kosztorysów na roboty budowlane, zaś w części 2-ej orientacyjny przykład zastosowania tych norm według jednego ustalonego typu sporządzania przedmiaru do obliczenia ilości robót, analizy cen i kosztorysu tych robót.

Cena obydwu części wynosi zł 18.

Wymienione dzieło nabyć można wyłącznie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Warszawie, Nowy Świat 69, Dzien. Urzęd. Min. Spraw Wewnętrznych (tel. 663-97) lub zamawiać drogą wpłaty na konto czekowe w P. K. O. Nr 30.197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” z podaniem tytułu wpłaty i adresu zamawiającego.